

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 27.

Plymouth, Pa., 4 d. Liepos (July) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Rasiant apie permainą adresu būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY
"Vienybė Lietuvniku"

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00
all communications must be addressed

J.J. Paukštis & Co. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of "Vienybė Lietuvniku" executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

FOR PRINTING in all modern languages.

"Vienybė Lietuvniku"

Išleista kožną Seređą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĖ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėm 25c
Už colį vieną sykį garsinant 010c
Pajieszkvojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c
Tris sykius [už vieną dolerį] 100c

Pinįgal kitatp nesistunczia, kaip tik pe MONEY ORDER, arba registravotose gromatose, ant szlito antraszo:

J.J. Paukštys & Co.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.
"Vienybes Lietuvniku"
224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.
Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysčių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas tliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES
* Ant visu kialiū geriausiu ir greičiausiu laivū *

Siunczia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintis kad jo piningai siuncziami į tėvynę nepražutų ir kū greičiausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis
Po TOKIU ADRESU

J.J. Paukštis & Co.
(P. O. Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuvizskas ir Lenkiszskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivū. Išzmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į uzmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS

Hotelis ir Restauracija

88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.

{ Prieszais dypą }
{ L. V. gelžkelio }

Keleiviams geriause nakvune.

PRZESZLO 25 LAT
uzywaja wszystkie narody swiata
na
REUMATYZM.
NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie szcielych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZNYCH,
szlawnny **DR. RICHTERA**
"KOTWICZNY"
PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylo ma "KOTWICE" za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 filii. Własne fabryki szkla.
25 ct. i 50 ct. Uznaje go i poleca:
najszlawniejsi lekarze, właściciele szkladów artecznych duchowni i inne znakomite osoby. Blizsze szczegoly u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.

DR. RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym szrodkiem na kolki niestrawnosć, choroby szlądka.

Daktarka.
Johanna Żelviene.

Vienintelė lietuvizska daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
a idarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia
Adomo Adžgaucko,

Uzlaiko kasdien szviežią mėšą, kiau-lieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi uzlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pigesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **Ad. Adžgaucka**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

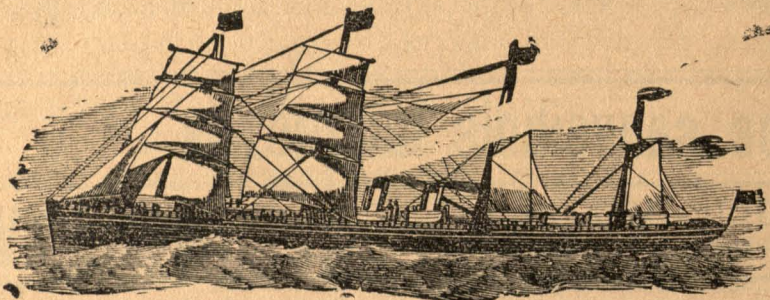
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greicziausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigus, kurius jusu prieteliai gauna į 15 dienu. Musu kantoroje galite susiznekėti lietuvizkai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su koznu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSU EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSWAM NAME MUZIKA VIS YRA

Uz \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nei moka ant jų grajyti. HOME MUSIC Box uzima jų vietą ir dēlei pigumo gali ir vargingiausis žmogus nusipirkti. Grajija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra iszdirbtos ant plieniniu voleliu, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilu balsą ir nudūda kaip vargonai. Grajija visas dainas, kurios palinksmina senus ir serganczius. Bovija visą draugystę gražiausiai valcais, polkomis, kadriliais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visu populiarsizkų dainu. Linksmava vaikams. Ji grajija per 1000 visokių kompoziciju. Yra tai apdyvytinas iszradimas. Tukstanczius paliudijimū turime nu užganedintų pirkēju. „Teip daug visai nesitikejome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskūm sveria 16 svaru. KASZTUOJA TIKTAI \$6,00 gražioje skrynutėje su kompozicijoms. Nusisumū jums gaue \$3,00 per Expressą. Agentai gerai užpelno. Greitai parsidūda. Atsiuskite uz 2 ct. markę dēl katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND NO MONEY WITH YOUR ORDER, cut this ad. out and send to us and we will send you OUR HIGH GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50

your freight agent our and freight charges. Machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS' TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$8.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but \$15.50 for this DROP CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

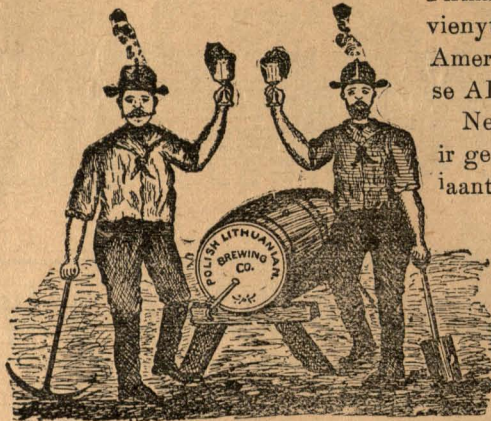
BWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. has every MODERN IMPROVEMENT, EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America. from the best material money can buy.

SOLID QUARTER SAWED OAK DROP DESK CABINET, piano polished. One illustration shows machine closed (head dropping from sight) to be used as a center table, stand or desk, the other open with full length table and head in place for sewing. 4 fancy drawers, latest 1900 skeleton frame, carved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on four casters, adjustable treadle, genuine Smyth iron stand. Finest large High Arm head, positive four motion feed, self threading vibrating shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, improved loose wheel, adjustable pressure foot, improved shuttle carrier, patent needle bar, patent dress guard, head is handsomely decorated and ornamented and beautifully nickel trimmed. **GUARANTEED** the lightest running, most durable and nearest noiseless machine made. Every known attachment is furnished and our Free Instruction Book tells just how anyone can run it and do either plain or any kind of fancy work. A 20-Years' Binding Guarantee is sent with every machine.

IT COSTS YOU NOTHING to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. **WE TO RETURN YOUR \$15.50** if at any time within three months you say you are not satisfied. **ORDER TO-DAY. DON'T DELAY.** (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.**

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinē Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALU PORTERU ir ELIU.

Nes yra daromas isz grynų javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geiaant truputį uzsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nera jokių primaiszytų kvarbu nē prozky.

Todelgi perkantieje ir parдавėjai (karcziamnīkai) visados reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspita aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight agent **OUR PRICE \$35.50**, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. **THE PARLOR GEM** is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter saved oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. **THE PARLOR GEM** is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cromona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. **THE PARLOR GEM** action consists of the Celebrated Newell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. **THE PARLOR GEM** is furnished with a fixed beveled plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. **ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.** **OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED** If you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have an capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. **WE SELL ORGANS AT \$22.00** and up; PIANOS, \$115.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices. Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.) **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.), Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.**

visokias knygas,

lietuvizskas, taip draviszkas kaipu ir mokslizskas, taipgi ir laikraszezius; kaipu tai: „Varpa“, „Ukininka“ ir „Tėvynės Sarga“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama uz \$3 dol. Katalogą knygu ir laikraszezius ant paziuros pisiuneziu dovainai. Uzprasiant knygas arba laikraszezius, reikia sykiu ir piningus prisiusti. *Jurgis Lapinas*
Tilžeje — Tilsit
Ostpr. Germany.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame iszdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia ALU ELIU ir PORTERU

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT

Locninīkas.

AGENTAS

asekuravojimo NAMU ir visokiu DAIGTU nu ognies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Kasnori gero tavco gauti ir skanaus gerymo ragauti tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką**
Pl mouth, Pa.

PERŽVALGA.

— Klaipėdoje 9 d. Berželio buvo susirinkimas Lietuviszkos Skyrymo Draugystės sveitinėje p. Evers'o. Žmonių susirinko apie 60. Draugystės pirmsėdis p. Kaitinius atvėrė susirinkimą ir kalbėjo apie ukės reikalus. P. Lapinas isz Tilzės kalbėjo apie gvol-tizską lietuvių suvokiecziavimą paskutiniuose metuose. P. Sziuiszelis (didelis surinkimnykas) iszrodė savo abejo-nę, kad draugystė „Byrutė“ keldama lietuviszkus teatrus neveda lietuvių ant gero kelio, ir abejojo, ar dr. „Byrutės“ isz Klaipėdos grįždama namon užgiedojo „Jezau eik pirma“ ir tt.

— Pas Auksgirių kiemą per rubežių perėjo sykiu 40 keleivių į Ameriką. Vienas senas žydelis nespėdamas bėgti su jaunesneis atsiliko galą ir rubežiaus sargas jį perszovė jau Prusų pusėje.

— Szeszi lietuviai uždariaujanti mieste Essen paaukavo 6 mark. 50 pinigėlių ant skyrymo reikalų Szilokarcziamos liet. Skyrymo Draugystei.

— „Tėvynės Sargas“ pranesza, kad Lietuvos kunigai parupino paveikslus visų Žemaičių vyskupijos vyskupų, kuriuos nusiuse į Paryžių ant parodos.

— „T. S.“ pranesza kad grovui Tizskui nepasisekė Palangos progimnaziją pakelti iki szeszių kliasų. Apszvietos ministeris atsakęs, kad Palangos gimnazija maskoliams ir žydams nereikalinga, nes ją lanką tik lietuviai, kurių tautiszkas judėjimas tarp mokintinių esąs žymus, o tarp apszvietesnių buses dar didesnis, ir Palangos progimnazija esanti žemoji seminarija, o maskoliai nemislyja katalikų seminarijas szelpti. Taigi apszvietos ministerija yra pasirengusi naikinti augsztesnes mokyklas bent privatiszkas —

Lietuvoje.

— Mirus Palangos progimnazijos kapelionui kun. Juskevicziui, pernai metą, mokintiniai norėjo prie vainiko ant kaspinių uždėti lietuviszką paraszą, ką patyręs inspektorius paliepė maskolizską uždėti ir net žodžius paraszė. Mokintiniai vengdami maskolizsko paraszo uždėjo vainiką ant kapo be jokio paraszo.

— „Lietuva“ pranesza, kad Philadelphijoi susitvėrė antra moterių draugystė po vardu szv. Cecelijos ir draugių priraszė 20. Musų moterių draugystės nėra dar teip didelės, kad jose nesutilptu sanarės ir reikėtu tvėrti naują draugystę. Dabar dėl yvairumo dryžių turime po dvi moterių draugystes Philadelphijoi, Scrantone, Pittstone ir Plymouthe.

— Waterbury'e po vadovyste kunigo organizuojasi kompanija dėl įrengimo didelės karcziamos. 50 vyrų jau sudėję po \$10 ant tojo mierio, kaip paduoda „Lietuva“.

— Pittstone ant tikrųjų prasidėjo naikinimas szliupinių. Berželio 23 dieną vieną nužiurėta kaipo szliupinį ir mėginta paženklinti nurėziant krasztą ausies ir perpjaujant žandą. Paskui tik apszizurėta, kad tas paženklintasis yra sanariu organizacijos ir padarytas tapė apsirikimas.

— 24 Berželio Wilkes Barre buvo szventinimas lenkų nepriegulmingos bažnyczios, kur laike szventimo pakėlė, tuli lenkai, geri katalikai, ermyderį, kuriuos policija nusivežė į lakopą, tarp kurių yra ir Joe Dedinski.

— Kun. Žilinskas vis žemyn klimpdamas dėl intrigų parodos reikaluose, per „Tėvynę“ piktinasi, kad ant parodos tapė iszstatytas „Lietuvos“ redaktoriaus paveikslas. Apart to vienok yra iszstatytas ir Szliupo paveikslas, o kun. Žilinsko, daugiausiai intrigų darysio, paveikslo nėra!

— Plymoutho lietuviszki politikieriai isz karszczio už partijas net susimuszė, bet dėlko tą darė, tai nei patys nežino.

— Ateinanczioje nedėlioje Plymoutho lietuviszkoje bažnyczioje bus primicija kunigo Czepanionio.

Aukos parodai

Isz Delray, Mich.

P. Valackas	25 ct.
Petras Sinkieviczia	25 ct.
Izabelė Sinkieviczienė	25 ct.
Vaclavas Sinkievicziukas	25 ct.
Simas Urbantas 3-cziu kartu	25 ct.
M. Mockus 2-tru kartu	25 ct.
Andrius Savickas 2-ru kartu	20 ct.
Marė Savickienė 2-ru kartu	20 ct.
Alzė Savickiute 2-ru kartu	10 ct.
Mare Kupczinskienė 2-ru kartu	10 ct.
Buvo \$1133,93	
Labu \$1136,03	

J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

Isz Delray, Mich.

P. Sinkieviczia	25 ct.
P. Valackas	25 ct.
Buvo \$1,15	
Labu \$1,65.	

Redakcija.

Isz Lietuvos.

Isz Mogilavos padangių. Vargas ir kitos nemalonios gyvenimo iszlygos daugel musų brolių prispiria apleisti ant trumpesnio ar ilgesnio laiko, o kaip kartais ir ant visados, brangią tėvynę: vieni arcziaus Prusų esanti, važiuoja į tolimą užjurę arba samdosi į darbininkus pas savo sąbrolius-Prusus; kiti gi gudų kaimynystėje gyvenanti, traukia į Gudijos didesnius miestus ant pelno; yra teipogi musų daugel Kurszo žemėje, tai po dvarus, tai po Liepojų, Rigą ir kitur kur; o dar kiti, skudresni ukininkai, kuriems siaura namie ant mažo žemės ploto, pinigų truputį sutaupę, keliauja sve-timon, tankiausiai į Gudiją bei Balgudiją, pirkti žemės. Teip daro daugiausiai Augsztosios Lietuvos musų broliai, gyvenanti Zarasų bei Szventė-

nų aprubėse, kame žemė jau į smulkiausius yra padalyta gabalėlius. Tokių iszeivių toli nesiekiant turime Disnos apskr., teipogi manding apie Pskovą, Polocką ir kitur. Neseniai gavau žinoti nuo vienos lietuvininės, įsigyvenusios Baltgudijoje, ant trumpo-gi laiko parvažiavusios prie savų pavieszėti, lietuvių-iszeivių nemaž esą ir Mogilavos gub., Orszos apskr. apsigyvenusių apie Bobrą, Czereją, Sienną, Ploskį [arcziaus Siennos] Tuloczina. Visi ateiviai esanti isz Zarasų ir Szventėnų apskr. ir gyvenanti ezionai kruvomis. Kaip jiems ten, tarp svetimtauczių klojasi ukė, negalėjau patirti. Kadangi daugiaus manę stigavojo jų dvasiszkaiz-tautiszkas padėjimas, užtat tame dalyke daugiaus ir tyrinėjau minėtą lietuvininę, bet ir czia nedaug ką gavau žinoti.

Nepavydėtinas yra musų iszeivių padėjimas, abelnai saktant; bet daug sunkesnis ir isz tautiszko atžvilgio daug pavojingesnis yra musų brolių padėjimas Gudijoje. Užrubežyje duotas yra tautiszkuose dalykuose liuosumas: tenai musų iszeiviai gali tvėrti bendrystes, spaudinti lietuviszkas knygas, vaikus mokyti prigimtoje kalboje. Anaip tol Gudijoje, kame valdzia visas savo pajiegas deda ant to, idant tik visi svetimtaucziai susimaskolintų.

Kiek aptariamoji lietuvininė patėmyti galėjo, visi lietuviai, atkakę į svetimą szalį, laikiusis pirmu stipriai kruvomis, nesziojusis savo tautiszkus apdarus, anot kurių, teipogi budo ir kalbos lengva budavę atskirti juos nuo mus vietinių baltgudzių. Pacziavusis lietuviai tik su lietuvininkėmis; meldusis teippat tik ant lietuviszku knygų ir doriszkaiz atsizymėdavę nuo baltgudzių. Ilgainių vienok tok-sai jų užsilaikymo budas, nei

isz kur nepakurstomas geru pavyzdziu, pradėjęs silpnėti. Nors dar abelnai niekas isz jų neužmirszo prigimtos kalbos, laikosi dar kruvomis ir žymiai savo doriszka puse skiriasi nuo vietinių, vienok lemtai buk susilpnėję kaip tautiszakai, teip ir dvasiszakai. Teip, pav. pradėję lietuviai—atėjunai perimdinėti nuo vietinių ir drapanas ir paproczius, negana to jaunoji karta, iszmokusi gudiszakai bei lenkiszakai sziek tiek žleberiuoti, ėmusi jau savosios, lietuviszkos kalbos, sarmatytiesi, savąją niekinti. Tankiai jau atsitinka, jog lietuvis paima baltgudę už pacią ir tokiu budu savo vaikus atiduoda į svetimtauczių narus, nesa isz tokių tėvų gimsta lietuviai, nesziojantiejie lietuviszkas pravardes o nei žodžio nemokanti lietuviszkai. Ne senas dar esmu, vienok ne vieną tam patvirtinti paveikslą galėčiau czia parodyti. Toliaus, daugel isz atėjunų pramokusių szejp teip lenkiszakai, negaudami lietuviszkų maldaknygių, pradeda melstiesi ant lenkiszků knygu. Nėra per tai ko ir stebėtiesi, kad ir doriszakai mūsų atėjunai pradėję kristi žemyn. Žodziu, gražuoja jiems iszsigiminiavimas ir, kas vienoje eilėje su juom dėl lietuvių eina, nustojimas tikėjimo. Žinoma, tasai dar teip greitai neateis — galima net tą pavojų ir visai atkreipti... Didžiausias tik vargas, kad nėra tarp jų apszviestiesnių, nes kaip girdėjau nemėgstanti jie leisti savo vaikų į augsztesnes mokyklas. Esą, tiesa, keletas isz lietuviszkos diduomenės, bet jie visi sulenkėję.

Palaikyti tuos atėjunus tautiszakai ir dvasiszakai galėtu vietiniai kunigai, mokanti lietuviszkai — kad butu, bet jų, kaip abelnai po visą Petropilės arci-vyskupiją, teip ir tose vietose teyra mažai. Isz miestelių toje apielinkėje, apie

kuriuos lietuviai yra užgyvenę tik Tuloczynas ir Bebriai [Bobby] teturianti lietuvius kunigus, kiti gi kaip va: Czereja, Sienna, Ploskis jų visai neturinti. Užtai po kelias mylias plaukia lietuviai, atlikti bent iszpažintį. Ir ar esantiejie lietuviai kunigai pildo, kaip reikiant, piemeniszkas savo pridermes, kas lytisi savo brolių, vargo ir likimo svetimon szalin iszvytų, nežinia. Raszancziam sziuos žodžius teko pasitikti kartą Petropilės arci-vyskupijoje lietuvių kunigą, paeinantį isz Aukmergės pav., kurs man lietuviszkai į jį prabilus, atrėžė lenkiszakai, „jog labai menkai jis bemokas lietuviszkai, nes szeszi metai, kaip isz tėvynės“. Nusistebejau tik. Sarmatijosi, mat, iszgamas „kunigu dobrodzieju“ tavęs, muzikiszakai, savo motinos kalbą bekalbėti! Neapartariu asz tuomi, gink Dieve, Tuloczyno ir Bebrių lietuvių kunigų, gal kuogeriausiais jie yra Lietuvos sunumis — ir duok Dieve, kad tokiais butų — tik norėjau nurodyti, jog ne visi ir apszviestiesniejie mūsų broliai, svetimoje szalyj esanti, yra tikrais, kaip iszpultu buti lietuviais-tėvynainiais, o ką gi besakyti apie jų priedermę szviesti savo mažesnius brolius!! Duotu tik Dievas, kad kas norint atsirastu, kurs ant prapulties kranto esantiems paduotu broliszką paszalpos ranką, jo nuopelnas didis butu priesz Dievą, nes jeigu už vieną vandens stiklo padavimą troszkancziam Kristus dangų siulo, tai ką besuteiks tam, kurs ne vieną troszkanczių ir alkanų burį pastiprįs penu dvasiszku?! Kas manę suprato ir kas suprasta gali įvykdinti, Praamžius tą jo užmąnyką ir darbą palaimina!

J. Mažagetas.

(Isz „Tėvynės Sargo“)

Politiszkos žinios

Amerika. Washingtono valdzios nesulaukdamas nuo Turkų valdzios atsakymo apie reikalaujantį atlyginimą už misi-jonierius Armenijoi, vėl pareikalavo kad greitai butu užbaigti tiejie reikalai. Turkijos valdzia ir ant dabartinio pareikalavimo nedavė atsakymo, ir matomai Amerikos visai nesibijo, nors toji mėgintu ir gazdinti atsiuntimu kariszkos laivynės, ko tikrai neda-leis kitos Europos vieszpatytės, ypatingai Maskolija. McKinley iki sziol dar neap-sprendė koku budu gazdins Turkiją.

Chicagoje buvo susivažiavimas partijos užgintojų [Prohibition], kur ant prezidento perstatė John J. Woolley isz Chicagos, o vice-prezidento H. B. Metcalf. Delegatai labai priesztaravo republikoniszakai valdziai už platinimą svaiginanczių gėrymų, kas gramzdina visos szalies žmoni-ja į vargą ir prapultį.

Maniloje amerikoniai atvėrė augsztesnę mokyklą dėl baigusių pradines mokyklas. Jokis kunigas nebus prie tos mokyklos prileidziamas, nors paprastai visos mokyklos yra kunigų rankose. Vaikai isz kunigiszků mokyklų eina į amerikonų įsteigtą ir tokių at-siradę isz karto 500. Vienok toje amerikonų įsteigtoje mokykloje vaikai bus amerikonizuojami ir raujamas bus jų tautiszkumas.

Susimusimų su pilipinie-cziais atsitiko keletas. Apgarsintoji amnestija likosi be atbalsio ir viskas eina senu paprastu keliu. Visoki amerikonų pažadėjimai pilipinie-czių neprivilioja.

Pietinė Aprika. Burai dabar iszsiskirstė į mažus pulke-lius ir Oranijoi po vadovyste prezidento Stein'o ir gen. De Wet neduoda anglams paka-

jaus. Burai yra susiorgani-zavoję teip, kad pagautų mažesnius pulkelius anglų, sugautų jų szpiegus ir sargus. Gen. De Wet sugavo anglų transportą nuo 50 vežimų su 150 kareivių pas Heilbron, parubežyje Transvaliaus. Anglai apie tai pajutę, leidosi vy-tis, bet burų nepavijo. Sziaurėje nuo Kroonstad burai vėl užpuolė ant taisanczių gelžke-lį Basuto murinų, kurių 20 užmuzsė o 200 sugavo. Anglų sargyba teipgi pateko į burų rankas. Teipgi burams pasisekė pereiti per gen. Rundle sargybą, kad įsigriebtį į pietinę dalį Oranijos. Pas Lind-ley vėl buvo smarkus muszis, kur tapė užmuzsta 10 anglų ir 4 apicierai, bei 50 sužeista. Burų ten nei vienas neprau-vēs. Pas Ficksburg vėl tapė užmuzsta 2 apicierai ir 3 kareiviai ir 27 sužeisti tapo. Teip burams užpuolant ant gelžkelio sargų anglai bijosi siųsti tulus daiktus per Oraniją, kad nepakliutu transpor-tai į burų rankas. Dėl tokio burų darbo esanti Transva-liuje ligoniai negauna tam tikros priežiuros dėl stokos visokių tam reikalingų daiktų, kas net Londone sukėlė ermy-derį.

Apie tolesnius pasikėlimus anglų į Transvaaliaus sziaurinę dalį negirdėti. Anglai bene neturėdami gana maisto ir kitų dalykų apsisusto apie Pretoriją ant palaukimo maisto ir pasilsio, kadangi mulai ir arkliai yra visai nusilpę. Lordas Roberts garsina, kad Kapokolionijoi sziaurinėje Orange upės pusėje maisztai esanti visai pasibaigę, nes 220 burų yra atidarę ginklus ir sugrįžę ant savo ukių.

Užsidegus maisztams Kinuose, Anglija dėl greitesnio nugabenimo kariaunos į Kinus, norėjo isz pietinės Aprikos keletą pulkų nusiusti, ant ko gen. Roberts nesutiko, nes ten esanti kariauna visa yra

jam reikalinga. Mat susilpninus anglų pajėgas, būrai labiau pradėtu užpildinėti.

Anglų nuokritis iki šiol pietinėje Aprikoje siekia jau arti 35,000 skaitant užmąstus, sužeistus, sugautus ir jau netinkanczius daugiau į karę.

Rytinė Azija. Kaip iš tikrųjų yra su pasiuntiniais ir krikščionimis Pekine, nėra jokių aiškių žinių. Pirm poros sanvaiczių tapė apgarsinta apie nužudymą Vokietijos pasiuntinio, barono von Ketteler, kas paskiaus tapė praneszta, buk netiesa esanti, vienok dabar vėl praneszama, kad Ketteleris tapo nužavintas kelyje jojant pas Kinų užrubežinių reikalų ministerį. Garsinama, buk visi pasiuntiniai gavo 24 valandas laiko prasikraustyti iš Pekino, bet to nei viens nedaręs ir paskui visi tapė nužavinti. Tikrų žinių laukia visos vieszpatystės nuo savo pasiuntinių arba apie juos Pekine, bet nei viena jų negavo. Prancuziszi kunigai Nanking'e gavę žinias iš Pekino, kad kasdiena yra žudomi krikščionys. Provincijose Petschili, Shanghai ir kitose krikščionys yra žudomi be mielaszirdystės.

Tarptautiszka kariauna po vadovyste admirola Seymour paėmė miestą Tientsin, kur visų vieszpatyszių kareivių 312 sužeistų tapė o 62 užmąstti. Admirolą Seymour kiniečiai buvo apsupę pas Tientsin ir jeigu nebutų per dvi dienas sulaukęs pagalbos, butu turėjęs kiniečiams pasiduoti iš bado. Dabar rods tarptautiszka kariauna traukia ant Pekino, bet kada prie jo prisiartins, tai nežinia. 400,000 kiniečių aplinkui Pekiną susirinkusių vis įstengs kelių dešimtų tukstanczių kariauną atlaikyti, jei ne sumąstti. Viso tarptautiszkos kariaunos Kinuose iki šiol yra dar tik 16,000. Nuramdymui maisz-

tininkų tuomi tarpu dumcziai tvirtina, reikalinga esant 200,000 kareivių.

Visos vieszpatystės szaukia savo seimus reikalaudamos pinigų kasztams siuntimo ir užlaikymo kariaunos Kinuse. Amerikonai besiskubindami iš Pilipinų į Kinus su karlaiviu „Oregon“ užplaukė ant uolos ir liko klaksoti pas salutę Hoo-Kie per 35 myles nuo Tschifu. Maskolijos caras paliepęs mobilizuoti visą visa Amuro apskritį Siberijai ir sutraukti pagal Kinų rubežinių, kur po ranka turėtu 90,000 kareivių. Kitoms vieszpatystėms tas puola labai į akį, kodėl Maskolija nori jas pralenkti? Greitai gal buti, kad Maskolija yra maisztų priezasczia, idant galėtu sau nepatinkamųjų įtekme ant visados iš Kinų paszalinti, o labiausiai Anglijos. Vokietijos laikraszcziai užpuola ant savo valdzios už daleidimą parduoti pabirkantams dėl kiniečių visokių ginklų ir Kruppo kanuolių. Teipgi nurodę, kad valdzių užstojimas už misijonierius ir jų siuntimas į pagoniszkas szalis turi užsibaigti, nes misijonieriai yra tiktai priezasczia dabartinės karės ir pražudymu daugelio gyvaszių bei milijonų. Norint fanatiszkus kiniečius paversti pagal europiečių budą, tai neužtenka visos Europos kariaunos ir dovanas butu toksai pasiryžimas.

Japonija. Japonijos cieszorius paliepė karės ministeriui visur sudrutyti kariszkas pajėgas ant ko įvėlyjo suvartoti 50,000,000 yenu [arti \$25,000,000].

Prancuzija. Karės ministeris de Galliffet atsisakė nuo savo vietos, ir jo vieton tapo aprinktas gen. André. Seimas jį užtvirtino. Valdžia nuo seimo pareikalavo pinigų ant padidinimo kariszkos lai-

vynės ir seimas įvėlyjo 50 mil. daugiau, negu valdzia reikalavo. Laivynės reikalams viso tapo paskirta 118 milijonų frankų. Karės ministeris užgynė paryžėnams su iszkilme pasitikti gen. Marchand, kuris dabar sugryžo iš vidurinės Aprikos ekspedicijų.

Dalis darbu.

Pittsburg, Pa. Czion sudegė visokių smulkių geležinių iszdarbių pabirkas ant 25 gatvės, kur 250 darbininkų neteko darbo.

Cleveland, Ohio. Czion buvo susivaziavimas formų taisytojų pasiuntinių iš Ohio, Michigan, Kentucky ir Tennessee valstijų, kur nutarė pareikalauti nuo darbdavių pakėlimo algos po 25 ct. ant dienos. Darbdaviams to neiszpildant sustraikuos daugelis tukstanczių darbininkų.

Philadelphia, Pa. Firmos Th. Boggs & Sons sudegė karpetų pabirkas, kur iszkados pasidarė ant \$50,000 ir darbininkai neteko darbo.

La Crosse, Wis. Iš priezasties nusekimo vandens upėje Mississipi turėjo sustoti plaukioję visoki laivai. Negalint atplukdinti upe mędzių, sustojo ant nepaskirto laiko Colmano lentų pjovinyčia ir 300 darbininkų liko be darbo.

Bethlehem, Pa. Suv. Valstijų valdzia užprasžė Bethlehem Steel Co. kuomi greicziausiai padaryti 7 kanuoles nuo 10 coliu didumo ir 18 kanuolių 12 coliu didumo. Mat reik kariszki laivai siųsti į Kinus, o netur didziųjų kanuolių.

Muncie, Ind. Midland Steel Works uzdarė savo dirbtuves ant nepaskirto laiko dėlei stokos užpraszymų ir 1000 darbininkų neteko darbo.

Mt. Airy, Ga. Pittsburgo kapitalistai parengė czion naujas rudos kasyklas,

kur gaus darbą į 2000 darbininkų.

Flushing, Ohio. Pagal gelzkelį C. L. & W. tapo parengtos naujos anglų kasyklos. Darbininkų vienok ten yra per pilnai.

West Homestead Pa. Szitame miestelyje yra statomi dideli 5 pabirkai, kur po užbaigimo gaus darbą į 3000 darbininkų.

Delray, Mich. Czionai yra statoma geležies liejinyčia, kuri bus užbaigta apie Kovo mėn. 1901 mete, kur gaus darbą apie 850 darbininkų.

Oil City, Pa. 300 darbininkų dirbantiems prie kerosino tapė pakeltos algos.

St. Louis, Mo. Straiakas strytkarių darbininkų bene pasibaigs ant nenaudos straikierių. Kompanija su pagalba policijos užlaiko visoje tvarkoje važinėjamą karų ant visų linijų. Darbininkai visi nauji.

Connessville, Pa. Dėlei sustraikavimo darbininkų, liejinychiose cininės blekės, tapo liejinyčia su visu uzdaryta.

Canonsburg, Pa. Czionai yra rengiamos didelės anglų kasyklos.

Isz Amerikos.

Grazi senatvė.

Suraszant dabar Suv. Valstijų liaudį pasirodė bene seniausia ant svieta moteriszkė, Kittie Watkins, murinė, turinti 114 metų, gyvenanti Leavenworth, Kansas. Senė mažai matanti, vienok turi gerą atmintį ir tankiai apsako laikus, kada ji buvo dar verguvėje.

Moterių balsavimai.

Valstijai Idaho moters lygiai balsuoja ant visokių urėdninkų kaip ir vyrai, ir užima urėdus. Renkant urėninkus mieste Weiser, moters apstojo rinkimų vietas ir varėsi už savo partijos kandidatus. Dvi besigin-

czijant susibare, nes viena ant-
rajai pasake: „jeigu asz bu-
cziau kandidate, ir tokia suvy-
tusi ragana kaip tu, del manes
agitavotum, asz pati uz save
nebalsuocziau”. Uzgautoji da-
ve per antausi ir tada abiejy
rankos tapo pilnos plauky ir
aplinkui lekiojo skrybeliy
plunksnos, kvietkos, kasnikai
ir net drapany szmotai. Po

tokiai kovai reikejo eiti pro-
von, bet vyrus negalima isi-
leisti i savo moteriskus reika-
lus ir pagal istatymus tapo su-
szaukta isz 12 moteriy „Jury”.
Iszklausius abiejy szaliy liu-
dininkus, prisaikintosios nuėjo
i kambari susitarti apie nu-
sprendima; sudo tarnas iszgir-
do jy kambaryje rekma ir
skubinosi atidaryti duris, kur
atrado visa 12 prisaikintuju
vienoje kupetoje glėbiuojantės
ir pilna kambari pridraikyta
plauky, skrybeliy sulauzytu ir
t.t. Nurimus ermyderiui, visos
apsidraske atėjo i suda ir pa-
sakė, kad negalejusios susitai-
kinti ant nusprendimo.

**K a t a l i k i s z k a s k u -
n i g a s a p s i v e d e .**

Quincy, Ill. kun. Ch. Brady,
klebonas vietines katalikiskos
baznyczios susirges nukako i
ligonbuti. Ligonis pateko po
prieziura grazios AddieGwinn,
protestones. Jos grazumas ir
meilingumas turėjo ant ligonio
didele itekme ir ligonis tuojaus
pasveiko. Pasveikes ligonis
uzklause graziosios priziureto-
jos ar nenoretu su juomi apsi-
vesti; szita zinodama jaunikio
turtinguma davė zodi ir iszke-
liavo i St. Louis ant vestuviy.
Kunigas del merginos atsiza-
dejo ir riebios parapijos.

**B a z n y c z i o s i r k u -
n i g a i A m e r i k o j e .**

Pagal liaudes suskaityma
1890 m. Amerikoje buvo 63
milijonai zmoniy, isz kuriy
1899 m. visokiy tikėjimy isz-
pazintojai lankė savo bazny-
czias skaitliuje 27,710,004 gal-
vy. 35,290,096 nelankė bazny-

cziy. Kunigy, visus sykiu skai-
tant, yra 153,901; baznycziy-gi
187,803, kurios visos vertos
750 milijony doleriy. Visokiy
tikėjimisky sektu yra Ameri-
koje 143, ir kiekviena tikrina,
kad ji gryniause. Kristaus
moksla skelbia ir uzlaiko, bei
kad tiktai joj galima aptureti
iszganyma.

G e l z k e l i y n e l a i m e s .

Delei dideliy lytu tapo pa-
plautas gelzkelis pusantros my-
lios nuo McDonough, Ga., kur
greittrukis iszlėke isz rėliy ir
uzmuzė 45 keleivius nusivers-
damas i upę Camps.

Wisconsinie i Green Bay va-
ziavo ypatiszkas trukis su dai-
noriy draugyste ir 5 myles nuo
vietos susimusze su tavoriniu
trukiu. 6 dainoriai uzmuzti
tapo o i 50 suzeisty.

**M a l d o s u z
m i s i j o n i e r i u s .**

Presbiterijonai New York'e
kasdiena meldziasi uz savo mi-
sijonierius Kinuose, o seredo-
mis yra laikoma tikra diev-
meldyste, kad Dievas padetu
Amerikos kariaunai iszliuo-
suoti juos isz tu pagony kinie-
czy ranky. Be abejones kinie-
cziai vel meldzia, kad Dievas
padetu jiems iszvaryti isz savo
szalies europėjiskus baltuo-
sius velnius.

V a s a r o s k a r s z c z i a i .

Uzėjus vasaros karszcziams
didesniuose miestuose nuo
karszczio apalpsta daugelis
zmoniy, net su gyvasties pavo-
jumi. Karsztis praėjusiose die-
nose sieke per 90 laipsniy pa-
vėsyje. Esant tokiems karsz-
cziams, vietomis buvo smar-
kios perkunijos. Brooklyne
perkunas uzgavo viena stryt-
kari, kuriame vaziao 25 ke-
leiviai, kuriy tuli apalpo, ypa-
tingai moters.

B a i s i n e l a i m e .

Hobokene, laivy priplau-
koje, szale New Yorko, kokių
ten nezinomu budu uzsidege
dokai „North German Lloyd”
kompanijos isz Bremeno, nuo

kuriy uzsidege ir trys garlai-
viai „Main”, „Bremen” ir
„Saale”, ir visai sudege. Ant
kiek iki sziol zinoma 300 zmo-
niy sudege o 400 sunkiai ap-
dege, kuriais yra pripildyti
visi ligonbucziai Hobokene ir
Jersey City. Garlaivis „Saale”
buvo pasirenges plaukti i Eu-
ropa ir ant jo buvo atėje zmo-
niy, palydinciy savo gimines
bei pazystamus, kurie teip-gi
smerti rado. Daugelis jurinin-
ky szoko nuo deganciy laivy
i vandeni, kur nemokanti
plaukti prigere. Mokancius
plaukti iszgelbejo laivukai ap-
linkui plaukiojanti, ant kiek
galėjo prisiartinti prie degan-
czy laivy. Dokuose ir gar-
laiviuose tavoru sudege i \$1,
000,000 vertybes. Garlaivis
„Main” su visu itaisymy kasz-
tavo i \$1,900,000; „Bremen” i
\$1,560,000; „Saale” \$1,800,
000. Garlaivis „Kaiser Wil-
helm des Grosse” tapo paiszka-
dytas ant \$25,000. Visa isz-
kada apskaitoma ant \$10,000,
000, nes apart doky ir tu triju
garlaivy, sudege daugelis ma-
zesniy laivuku, aplinkui dokus
esanti namai ir tavoru krautu-
ves, bei gelzkeliy vagonai.

N u b a u s t i l i e t u v i a i .

Pottsvillės sudas apgarsino
nuosprendi ant Wm. Penn pa-
prieniokų partijos uz nukirti-
ma Juzo Rutkaucko. Raulas
Bubnis nusudytas ant smert,
Andrius Kuras ant 10 mety
sunkių darbu, Petras, Antanas
ir Jonas Stankevicziai, Mikas
Brazauckas, Juozas Szubinskas
ir Antanas Macziulis kiekvie-
nas po 6 metus kalėjimo.

Isz Anglijos.

Londonas. Londone yra
apie 6 didelės dirbtuvės bam-
busy (nendriy ir lazdeliy),
kuriose dirba daugiausiai lie-
tuviai, pina visokias kedes, vai-
kams vezimelius, stalelius ir tt.
Apart kitu dirbtuviy paminė-
siu ezion Klerko dirbtuve, ku-
riuje lietuviams darbininkams

net krauja iszsiurbia. Dirba
nuo 7 val. ryto iki 11 val. vaka-
re, ir uzdirba nedaugiau kaip
viena svara (\$5,00), o kitam
uztenka ir 12 szilingu. Mat
Klerko dirbtuveje dirba nuo
stukių ir su maszinomis, uz
kurias nutraukia trecia dalį
algos. Kitose dirbtuvėse teip-
gi dirba nuo stukių, bet be
maszinų, nes jas randa uz ne-
praktiszkas. Virsz minėtoje
Klerko dirbtuveje dirba i 100
darbininky, ir kas blogiausia,
uzveizetojas [bosas] yra lietu-
vis, Juozas Balkeviczius, turis
cariszka valdzia ir ka jis nori,
ta su darbininkais daro, aria
su jeis, akeja ir maino kaip
cigonas arkliais. Del jo dar-
bininkai tampa tankiai nus-
kriaudziami. Jeigu atsiranda
kokis naujas darbas, tai darb-
davys ne darbininko klausia,
kiek vertas tas darbas arba uz
kiek darbininkas ta darba pa-
darys, bet Balkevicziaus, uz-
veizetojo. Jeigu darbas ver-
tas 10 szilingu, tai tasai iszga-
ma sako, kad galima padaryti
uz 5 szilingus. Darbdavys
sako, kad uz tokia prekia
nieks nedirbs, pames darba.
Balkeviczius sako, kad ant
pametusio vietos gal gauti 10
darbininky, ir duoda tokį dar-
ba dirbt. Kuris nedirbtu uz
Balk. siuloma prekia, tokį at-
stato nuo darbo. Kitus net
musza ir iszmeta isz dirbtuvės.
Tokį zmogų galima pavadinti
kraujageriu tiktai, nevertas jis
nesziot lietuvio varlo. Kuris
jam duoda kyszį, tokiam pa-
taiko geresni darba, o kuris
jam nieko neduoda, tai toks
vos ant buizos uzsidirba. Bet
tai dar ne viskas! Sztai ka
tasai siurbelė daro. Nusiper-
ka laikrodeli arba kokį zieda
uz 5 szil. [\$1,25] ir leidzia ant
iszlaimėjimo uz 3 svarus
[\$15,00]; kuris laimi laimiki,
tas turi duoti 5 szil. ant alaus
paskui. Tikietus ant laimi-
kio turi pirkti visi darbinin-
kai, kuris neperka, ant tokio
iszranda priezasti ir atstato

nuo darbo. O tie laimikiai yra daromi veik kas sanvaitė; neturint kitokių niekniekių, tai skarmalų kokių atsinesza į dirbtuvę vakare, ir daro laimikį į savo kieszėnį. Taigi isz vienos pusės darbdavys nutraukia treczdalį algos už mąszinas, isz antros gi užveizda Balkeviczius už laimikius. Subatoje darbininkai gauna tiktai pusę algos, nė valgę nė gėrę. Darbininkai netekę kantrybės sustraikavo, reikalaudami paszalinimo siurbėlės Balkevecziaus ir kad butu pakeltos algos. Noroms nenoroms po 3 sanvaiczių straiko darbdavys iszpildė darbininkų reikalavimą ir sustraikavusieji sugrįžo prie darbo. Tas dėjosi 1899 m. Darbininkai iszlaimėję pasijuto laisvesni, daugiau uždibo irgi nesnaudė. Darbininkai prisiraszė prie angliszkos unijos ir pradėjo darbininkiszka laikytis. Sausio mėn. 1900 m. užtiko bedarbė; darbdavys pradėjo kalbinti darbininkus kad atsitrauktų nuo unijos, darbininkai ant to nepristojo. Tada po 5-10 kas diena atstatė nuo darbo ir paliko tiktai 6. Unija mokėjo kiekvienam bedarbiui po 10 szil. ant sanvaitės; darbdavys pradėjo imti naujus darbininkus ir senieji norėjo tai nedaleisti, bet nepasisekė, ir dėlto, kad didesnė pusė bedarbių gavę po 10 szil. isz unijos kasos karcziamose girtavo, o mažesnėji dalis su policija kovojo. Naujus darbininkus su vezimais vežant į dirbtuvę, senieji pradėjo su akmenais laidyti, isz kurių du policija pagavo ir tapė nusedyti po mėnesį kalėjimo. Darbininkai isz unijos kasos gavę trissyk daugiau negu įmokėję buvo, uniją pametė, kiti iszvažinėjo kitur, priėmus naujus darbininkus, ir unija pranyko. Tada sugrįžo ir užveizda Balkeviczius ir po senovės mėto darbininkus isz dirbtuvės.

Jeigu mūsų broliai lietuviai skaitytu gerus, pamokinančius laikraszczius, laikytusi vienybėje, tada jų tokie Balkevicziai negalėtu skriausti. Kad jie yra tojo siurbėlės skriaudžiami, tam kalti yra tik patys, nes nepažįsta ir nenori ginti savo reikalų. Visokį pasimokinimą ir skaitymą gerų laikraszczių užima girtavimai ir kaziros, bet kaip užeina bėda, tada brolyti gelbėk. Teip darydami broliai, gervės niekad nesulauksime. Norint pagerinti savo buvį, reik negirtaut ir negaisinti laiko prie kazirų, bet užsiimti naudingais skaitymais, risztis į darbininkiszkas organizacijas, stoti vienam už visus, o visiems už vieną, ir tik teip darydami nesibijosime nė darbdavių, nė tokių Balkeviczių; visus tokius pergalsime. Vienybėje tiktai styprybė ir pergalė. *Bambusorius.*

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Newark, N. J. Atsibuvus 3 Berželio New York'e lietuvių laisvamanių seimui, mažai lietuvių seimą aplankė ir isz Newark'o, ir toji jų kelionė nebuvo be naudos. Berželio 23 dieną tapo įkurta mūsų mieste, pagal seimo nutarimą, kuopa Susivienijimo Lietuvių Valnamanių, prie kurios pristojo ne mažai sąnarių ir visi užsimokėjo ant seimo nutartą mokesťį. Velytina butu iszgirsti apie susitvėrimą kuopų ir kitose vietose.

Laisvamanių Kuopos
Rasztininkas.

Waterbury, Conn. 21 d. Berželio, vakare, tapo atlosztas teatras per Simano Daukanto teatraliszka draugystę. Buvo ložta komedija dviejose pėmainose „Prilips Ožys galą liepto“. Priesz teatrą deklamavojo eiles „Į darbininkus“ mergaitė 12 metų Paulina Overzaicziutė. Deklėmacija la-

bai užganėdino susirinkusius, ypatingai, kad jaunoji deklamatorka turėjo tam atsakantį gabumą už ką ji užsipelno garbę, ypatingai kad ezion augusi isz tėvų vokieczių, kuri savo aiskumu lietuviszkos kalbos yra tikra dievaitė. Aktoriai savo užduotės atliko pusėtinai, geriausia ir pilnu nudavimu atlino rolę Rozės — M. Krakauckiutė; isz vyrų atloszė gerai rolę Petro ukininko — V. Pukas, teipgi neblogai atliko Endriaus — Pr. Jaszinskas, Miko rolė nenusisekė, kadangi ją mokinesis p. V. Segeviczia, kuris 17 d. Berželio sunkiai apsikulė važiuodams ant dviraczio ir tik dieną pirm teatro pradėjo mokintis Miko rolę p. J. S. P. ir teip umai negalėjo suspėti prigulincziai iszmokti. Užbaigus perstatymą vėl buvo deklėmuota per Pauliną Overzaicziutę eiles „Meilė tėvynės“ isz „Tėvynės“, už ką tapo apdovanota nuo publikos žolynų vainiku. Kastancija Danisevicziutė delamavojo eiles isz „Tėvynės“ „Į tėvynę“ isz mainierių gyvenimo.

Susirinkusieji visą vakarą labai ramiai užsilaiškė ir matyt, jog Waterbury'o lietuviai supranta žmoniszkumą. Susirinkusių buvo į 100 ypatų; pusė buvo dailiosios lyties o kita pusė vyrų. Beje 100, ypatų ant lietuviszko teatro isz Waterbury'o tai labai mažai, mat tą vakarą pripuolė paskutinis devintinių miszparas, o kica, szilta, ir tos dvi priezastys daugumą sulaiškė nuo teatro. *Keidoszius.*

New Britain, Conn. Paskutiniame laike pradėjo pasirodyti lietuviszkuose laikraszcziuose korespondencijos ir isz mus miestelio su apraszymu apie mus' lietuvių darbus. Kas buvo jau raszyta to neminėsiu, bet kas link apsiszvietin. o ir darbavimosi mus miestelio lietuvių ant tautiszko ar

politikiszko lauko tai nieko nėra dar nuveikta, tylu apie virsz minėtus reikalus. Teisybė, turime keleta lietuvių, nors nemokintų, bet norinczių ką nors gerą sutverti ir nuveikti dėl labo savo brolių ir tėvynės Lietuvos, bet darbavimasis mus keletos vyrų dar neturi nė žingsnio nužengia. Kur lietuviai darbuojasi, isz ten yra mūsų laikraszcziuose korespondencijos apie jų darbus ir matomi patys nuveikimai. Paskutiniuose dviejuose metuose pradėjo daugesnei skaitytojų atsirasti geresnių laikraszczių ir naudingų knygų, bet pagal skaitlių lietuvių dar vis per mažai yra mylinczių gerus skaitymus ir apiszvietimą. Lietuvių ezion skaitoma per 400, o skaitanczių geresnius laikraszczius kaip „Lietuvą“ ir „Vienybę“ nebus daugiau per 30. Pernai metą vienas vaikas nusipirko sau knygą dėl pasiskaitymo, katros turinio negaliu atminti. Gaspadinė pamacziusi kad burdingierius skaito ne maldaknygę, savininkui knygutės iszėjus į darbą, gaspadinė sudegino ją apieravodama Dievui ant garbės. Kitas atsitikimas atsitiko dabar neperseinei. Vienas vaikas nusipirko knygą. „Isz ko kyla melai ir visokios skraudos žmonijoi“ ir toji knyga pasiliko per gaspadinę apieravota ant sudeginimo. Mūsų broliai Lietuvoje budami persekiojami nuo maskolių už skaitymą lietuviszkų rasztų neatboja nieko, skaito ir platina dar juos, o mes budami szioje laisvės szalyje toli pasilikom nuo savo brolių gyvenanczių tėvynėje. Czion neateina žandarai į mus gyvenimus ir nedaro kratų, bet mes patys atliekame maskoliszkų žandarų darbus. Dvasiszki mūsų vadovai Amerikoje per pamokslus draudžia skaityti nekunigiszkus laikraszczius ir knygas, ir mus moterėlės iszgirdusios tokius

keiksmus savo klebonų, degina viską, ką patinka savo burdingieriaus kambaryje, maldaknygės vienok nedegina; mat pas jas visi raszta! nekunigo ranka parasztyti yra pragaro rasztais.

Turime lietuviszką politiską kliubą vardu „Brolių Lietuvių Citizen kliubas“ bet ir tas yra iszniekinamas per tamsunus; musų kliubas yra su pagelba ligoje ir neužiima tikėjimiskais reikalais, ir dėlto visi, vadina jį bedieviską draugyste. Vienok kliubas gerai laikosi. Velytina butų kad mus kliubas parsikviestų gerą kalbėtoją su prakalboms kas yra neatbutinai reikalinga, gyvas žodis greičiaus pabudintu mus isz miego. Taciaus kaip nebuk, bet ir pas mus pradeda tamsus debesy blaivyti; jau susitvėrė kuopa „T. M. Dr.“ nors neskaitlinga, bet yra viltis, kad atsiras suprantanczių vyrų ir prisiraszys prie minėtos kuopos. Tik tai darbuokimės visi nenuilstancziai, o vis galėsime pasirodyti kad ir mes nemiegam ir darbuojamės, einame pirmyn, nors mažu žingsniu. *Bernelis.*

† *Cleveland, Ohio.* Berželio 26 dieną nelaimė sutiško Petrą Vilkelį. Nusiau vienuoliktą valandą pirm pietų Petras vaikszežio paezerėje ir pamatęs plaukiantį strampą su virvute, norėjo prisiekti ir teip nuslydo nuo kranto į gelmę ant galvos. Nors žmonių gana daug buvo ir szoko gelbėti, vienok dovanai. Syki iszkilęs vėl panėrė, o kada jį isztraukė, jau buvo be žado.

Petras turėjo dar tik 14 metų, paėjo isz Birszezių kaimo, Krosnos parapijos, Suvalkų gub. Su motina atvyko Amerikon arti du metai jau; tėvas numirė pirm 7 metų. Motina visą viltį gyvenimo buvo padėjusi ant savo sunaus, bet kitaip stojosi, Dievas Petrą atėmė pas savę palikdamas ją

su dviem broliais ir sesere, jaunesnius už save, vargingame gyvenime. Petras turi czion tris dėdes Antaną, Juozą ir Jurgį, kurie gyvena apie Shendandoah, Pa. Giminės yra praszomi atsidusti už Petro duszią, nes buvo labai gudrus vaikas.

Lai buna jam lengva szios szalies žemelė. *Nuliudusiejie.*

Stovis kasos

Tėvynės Myl. Draug.

Į p l a u k i m a i :

Pagal „Vienybės“ 23 numerį buvo kasoje \$327,47
Nuo Cleveland, O. kuopos 5,40
„ Chicago, Ill. „ 1,80
„ Pittsburgo, Pa. „ 6,35
„ Springvalley, Ill „ 13,35
„ Traverse City, Mich. 2,60

Sykiu \$356,97

I s z m o k ė j i m a i .

Skrynia ir supakavimas knygelį „Liet. ir Lenkai“ pasiustų Sauniui (tapo pamirszta priduoti paskutiniu rokondon). \$1,00

Nuvežimas tos skrynios ant gelžkelio. -50

Markės ant laiszky. -10

Sykiu \$1,60

Lieka kasoje \$355,37.

A. Olszewskis.

Kankintinio laiszkas.

Meilingas ir brangus mano broli Kristuje p. Juozapai!

Sziuomi praneszu apie savo nelaimę. Turėjau su Tamista labai gerus veikimus visokių katalikiszky (lietuviszkų) daiktų, bet dabar jau daugiaus negalėsiu teip daryti, tik tai už tą visą gaudžias aszaras lieti ant savo nelaimės, ir dėl sunykimo sveikatos, gal reiks ir badą pamatyti, nes sunkiai dirbti negaliu, o burliškai priima į savo kompaniją tik ant tų iszlygų, kad dienos uzdarbį vakare turi su jeis pragerti, o kad nenori pragerti tai musza arba atima pinigūs. Norint gauti dar-

bą prie jurių reik tą patį daryti, o nedarant tai paėmę meta į mares ir paskandina. Praėjusį metą buvo szitoje szalyje (Kersono gub.) sausmetis ir dėl tos priezasties maži uzdarbiai, ant dienos duoda tik 80 kapeikų ir daugybės darbininkų goglinėja be darbo. Į rasztinyezias manęs nepriima dėlto, kad esu sudė baustas ir sėdėjau vieną mėnesį kalėjime savo pavieto. Mano isztrėmimas czion yra ant dviejų metų; atvaziavau Sausio mėnesyje. Dabar czion esame 4 lietuviai už knygas, 6 kunigai ir vienas vyskupas. Vienas kunigas yra isz Suvalkų gubernijos, su kuriu gerai pasiszneku ir jis mane drąsina, kad neverkcziau, bet nesztumėm kantriai tą kryžių iki galo. Kvatieros baisiai brangios, vienam žmogui ant mėnesio reik mokėti 2 rubliai prie kito gyvenant; valgis ant mėn. 8 ir 10 rublių, o nei kapeikos dar neužpelniau ir iszleidau jau per 20 rublių, reikalingiausius daiktelius nusipirkdamas. Kaip iszleisiu visus pinigūs, tai nežinau ką pradėsiu neturėdams jokio uzdarbio. Asz girdeėjau kad Amerikos brangus geri katalikai lietuviai duoda pagelbą tiems isztremptiems į Gudiją, kurie neturi kuomi misti. Teip man sakė tasai kunigas isz Suv.gub. Tai gi mano mielas ir brangus broleli, padaryk man tą malonę, kad ir mane kiek suszelptu, nes ir asz esu nevalninkas ir kėncziu už tą musų bažnyčią szv. motiną musų. (Kankintinis yra platinęs lietuviszkus rasztus bei maldaknyges Red.) Sunykusi mano sveikata nedaleidžia man užsidirbti kapeiką. Mano namiszkia! ir giminės nieko man nedavė ir dėlto, kad asz jiems neszlovę padariau už knygas patekęs į kalėjimą ir isztrėmimą. Turėdams iszvažiuoti isz tėvynės iszsipardavojau savo daiktelius, už ką gavau porą desėtkų rublių, o kitus tai geri žmonės sudėjo ir

teip czion atvaziavau. Namiszkia! galiu raszinėti kiek noru, bet pagelbos negaunu. Ką esu Tamistai skolingas 4 rublius, tai dabar praszau dovanok man juos. Dabar asz esu po užziura policijos ir man nevale gromatų raszinėti nuo savo vardo. Bet tegul policija daboja kiek nori. Man rasztydams neminėk vardų nei vietų, asz suprasiu viskę. Isz tolo galim apie reikalus kalbėti. Praszau ir laukiu nuo Tamistos gromatos, kad mane paguostumei gerais žodžiais broliškios malonės.

Tavo ***.

Lietuviai ir Lietuvaitės!

Matome, Broliai ir Seserys, kaip sunku mums yra gyventi po maskoliaus jungu, kaip ant kiekvieno žingsnio mus persekioja ir spaudžia caras: jis kaip dielė (siubelė) siurbia musų kraują, uzdraudęs mums lietuviszką spaudą, užgina mokintis ir mokinti savo vaikus prigimtos kalbos ir tikėjimo. Nors ir ne mes vieni neszam' tą jungą, — jį neszam' ant savo peczių visi ukininkai ir darbininkai Rusijos, kaip antai: gudai, lenkai, latviai, žydai ir kiti, — bet teip varginamos tautos, kaip mes Lietuviai, pasaulėje nėra. Mes, darbininkai ariame žemę, dirbame nesveikuose pabriuose, kasame giliuose urvuose anglį ir aukšą, statome puikiausius rumus — ir nei vienu isz tų daiktų nepasinaudojam: visi tie tur tai plaukia į rankas caro ir jo kraujagerių-czinovnikų; mes, darbininkai, negauname ir deszimtos dalies savo triuso (procios). Caras spaudžia mus didžiausiais mokescziais, kuriuos apverczia ne ant naudos, bet ant nužeminimo ir kankinimo musų. Visa musų brangi tėvynė Lietuva yra užleista, kaip szunimis, caro tarnais ir sznipukais, kurie geria musų kraują, naikina prigimtą

kalbą, tikėjimą ir gražius pa-
proczius. Ir tokiems bude-
liams ir kraujageriams caras
stato mūsų tėvynėje pamink-
lus. Broliai! kas iš mūsų
nežino apie paminklą korikui-
Muravjovui Vilniuje, kurio
gyventojus jis korė ir sžadė.
Ar ne gėda mums, Broliai,
kad daleidom', ir dar už mūsų
pinigus, pastatyti paczioje
szirdyje savo tėvynės pamink-
lą bjauriausiam budeliui Lie-
tuvos. O paskui caras lieps
dar pastatyti tokį pat pamink-
lą Kaune Klingenbergiui, ku-
ris anais metais iszmuszė Kra-
žiuose kelis szimtus nekaltų
vyrų, moterių ir mažų kudi-
kių. Caras su kraujageriais
czinovnikais iszleidžia kas-
dien' tukstantimis ant balių,
szokių ir vyno, o miestuose ir
sodžiuose tuo tarpu jo žmonės
tukstantimis mirszta isz bado
ir ligų. Mes tukstantimis
siuntėme pas carą praszymus
dėl spaudos, — ar iszklausė
mus „teisingiausiai“ caras?! —
Caras ir jo tarnai mums viska
iszplėszė. Tik tai neb'gali jie
mums iszplėszti dvasios ir isz-
minties. Tai gi, jauni Lietu-
viai ir Lietuvaitės, pasinaudo-
kime isz to, kas mums atliko.
Su iszminczia ir dvasia galima
daugiau padaryti, negu su
kardu ir sžadykle. Dėlto
mokinkimės ir mokinkime ki-
tus, skaitykime isz vien' lietu-
viszkus laikraszczius (gazietas)
ir naudingas knygas, kad ge-
riaus suprasti savo padėjimą;
nesiduokime vedžioti savę už
nosies visokiems szunlupiams
urėdninkams ir valscziaus
rasztininkams, kurie yra mūsų
tarnais; rinkime į vaitus (star-
szinas) gerus žmones, bet ne
kokius girtuolius ir judoszius,
kurie paskui iszduoda savo
brolius; rizskimės į draugys-
tes, ne praszydami, bet reika-
laudami neatbutino iszpildy-
mo mūsų norų, nes persitikri-
nome, kad tie iszgamos maldos
negirdi, o tik bijo szviesos ir
vienybės. Isz vien' reikalauda-

mi mes greicziaus sulauksime
iszpildymo savo norų, nes ca-
ras bijo pasiprieszinimo. Sz-
tai sukilus pernai Rygos,
Liepojaus ir kitų miestų dar-
bininkams, valdžia maž-daug
iszpildė jų reikalavimus. Ir
mes, Lietuviai, tą galime pa-
daryti, nes mes dėlto ir ken-
cziamo, kad nesipriesziname
valdžiai ir nesuprantame savo
vargingo padėjimo. Tad dra-
siai atstatykime krutinę savo
prieszui! Stovyla koriko-
Muravjovo Vilniuje ir kraujas
Kražių kankintinių te-priduo-
da dvasiai tvirtybę, o vadovu
buna szie žodžiai:

Į DARBĄ! SZALIN TE-
RIONAI, PIRMYN LIETU-
VIAI!!

Naujai užmanytas programos

Romos katalikams Vokietijoje.

D-ras Beyschlag senas pro-
fesorius theologijos isz miesto
Halle, pagarsino praėjusiam
mete užmanymą, idant keli
tuzinai visokių protestonisz-
kų bažnyčių, ésanczių po valdžios
globa, susivienytų į vieną tau-
tiszka bažnyczia. Kaip pri-
tarimą tam užmanymui, litera-
tiszkas katalikiszkas laikrasz-
tis „Odin“, iszleidžiamas
Muenchen'e, Bavarijoj, pa-
duoda sekanczias propoziczias,
paimitas isz knygos: „Der Ca-
tholicismus am Scheidenwege“,
pagarsėjusio katalikiszko au-
toriaus:

„Popiezius pripažinstą Ro-
mą už sostapilę italiszkos ka-
ralystės, ir gaus tiek pinigų,
kiek karaliszka valdžia paža-
dėjo jam nuo 1870 m. Užtai
popiezius iszsizada tiesos kėli-
mo į bajorus, grafus, kuni-
gaikszczius dalinom visokių
titulų tinkamoms ypatoms.

„Popiezius bus renkamas
vienval isz kitokios tautos, ne-
gu buvo mirešis. Zokonas
jezuvitų liks pavestas myriui,
nauji sąnariai nebus priimami
į kliosztorius. Turtai to zo-
kono, po iszmirimui, teks po-

pieziszkam sostui.

„Vokietijos katalikai turi
įsteigti tautiszka bažnyczia su
tam tikra neprigulmyste. Vir-
szininku jos bus arki-vysku-
pas Colognijos [Koelno].

„Kas deszimtą metų Vokieti-
jos katalikai laikys kongresą
Colognijos katedroje. Offi-
cijaliszka kalba bažnyczios tu-
ri buti tik tai vokiszka. Visi
susineszimai su popiežium ir
kardinolais turi buti atliekami
vien vokiszkoje kalboje.
Dekretai, ar kokie nors palie-
pimai popiežiaus ne bus skel-
biami Vokietijoje kaip tik su
pritarimu arki-vyskupo Co-
lognijos.

„Dėl auklėjimo kunigijos
tinkamai su iszgalėmis laiko
turi buti parupinti fondai.
Katalikiszki laisvi universite-
tai, paveizdoje angliszkų, turi
buti įsteigti. Vokiszka kolegi-
ja Romoje ne bus toliaus palai-
koma. Vokiszki katalikiszki
kunigai turi buti mokinami
tėvynėje ir patrijotiszkoje
dvasėje. Visi mokinsis vo-
kiszkuose universitetuose ly-
giai su protestoniszkais kuni-
gais. Visos mekaniszkos tikė-
jimiszkos apeigos turi buti pa-
naikintos. Naujas brevijorius
geroje vokiszkoje kalboje ir
naujai iszguldyta biblija, pa-
gal vertimą Liuterio, turi buti
parupinti.

„Teip vadinamas „Index li-
brorum prohibitorum“ romisz-
kas, arba „suraszas uždraustų
knygų“, neturės jokios painio-
janczios veikmės dėl skaityto-
jų Vokietijos. Kiekvienam
vale yra skaityti visokias kny-
gas. Dėl Vokietijos bažny-
czios „Index“ gali buti pa-
rengtas, bet tik dėl persergėji-
mo skaitanezių. Kiekvienas
turi laisvę skaitymo. Visi at-
laidai turi buti iszbraukti isz
maldaknygių, o kas tik gali
iszrodyti garbę į didybę Die-
vo, ne veizint ant kokių nors
buvusių uždraudimų bažny-
czios, turi buti gvildenami,
kaip antai Hindų arba kitų

rytinių filozofų rasztai.

Protestonai turi buti laiko-
mi kaipo krikszcziunys lygioje
mieroje su sąnariais katali-
kiszkos bažnyczios, ir lygiai
guodjami. Kas dalyvauja
maldose evangeliszkos bažny-
czios — turi tiek pelno kiek ir
beklausantis miszių. Geistina
yra kooperacija abiejų kuni-
gijų dėl užlaikymo tvarkos ir
geresnio susipratimo. Bažny-
tiniai laikraszcziiai ne turi ves-
ti tuszczių polemikų. Kata-
likiszkuose rankvedžiuose dėl
mokslo ne turi tilpti joks isz-
kraipymas teisybės ir atvirai
turi iszpažinti praėjusias silp-
nybes bažnyczios. Kaip ma-
tomas ženklas pripažinimo,
Vokietijos cieszorius karunavo-
sis senoviszku budu Berlyno
katedroje su karuna Karolio
Didžiojo. Jis pats uždės sau
vainiką ant galvos — bet liks
pamostytas per pasiuntinį po-
piežiaus — Cieszorius pasirem-
damas ant savo urėdo bus tik-
ru apginėju bažnyczios ir gva-
rantuos popiežiui neprigulmy-
bę ir apsaugojimą. Teip dva-
siszkos, kaip ir svietiszkos
galvos turi eit ranka į ranką.

(isz „Literary Digest“)

Kun. Dembskis.

Isz visur.

Vokietijoi, mieste Jueter-
bogr perkunas uždegė parako
krautuve, kurioje buvo 30,000
svarų parako. Nuo eksplozijos
teip smarkus buvo žemės
sudrebėjimas, kad tuli mislyjo
pabaigą svieto atėjus.

Susimuszimą piligrimų vo-
kieczių su prancuzais szv. Pet-
ro bažnyczioje, Romoje, Vati-
kanas ir Vokietijos valdžia nu-
tarė vienodai isztyrinėti, kurie
yra tame kalti.

Gegužio 31 d. isz Philadel-
phijos į Hamburgą iszplaukė
laivas „Adria“ ir esant ant vi-
durio jurių atsitiko dvejos ra-
dynos, viena moteriszke pa-
gimdė sunų, o antra dvynukus.

Szveicarijoi, į miestą Genf tapė atsiųstas siuntinys su blusoms. Muitininkai raistuose nerado, kiek už blusas reik imti maito ir raportavojo maito virszininkui, tasai vėl vyriausiai valdziai į Berną, kuri blusas paskaitė kaip kraugerin-gus žvėris ir paliuosavo nuo maito.

1899 m. Prancuzija pardavė 1,265,601,664 gorazių vyno; Italija pardavė 766,107,500 gorazių; Ispanija 594,393,750 gorazių ir Rumunija 158,505,000 gorazių. Visa prekystė vyno ant svieto 1899 m. buvo 3,398,101,704 gorazių.

Berlyno miesto roda nutarė, kad visi nauji gatvių gelzkeliai butų parengiami miesto kasztais o ne kompanijų. Kol kompanijų rankose bus visokie žmonių susineszimai, tol bus neiszvengiami straikai.

Austrijoi, mieste Graz tapė sugautas prigavikas mergų, kuris su kiekviena isz 129 merginų žadėjęs buvo apsivesti ir iszviliojęs isz jų pinigų visas pametė. Sudas nusudyjo jį ant pustreczių metų kalėjimo.

Vokietijoi moterių susivieny-jimas turi kapitalo 16,779 markes ir tajį kapitalą nutarė padauginti ant 25,000 markių ir duoti paszalpą moterims einanczioms į augsztesnius mokslus Vokietijoi arba ir kitose szalise. Paszalpą gal gauti vienok tiktai vokietės.

Bavarijoi, netoli Staffelbach per negerą dalbininko relių nukreipimą, su visu smarkumu greittrukis užvažiavo ant tavorinio trukio, kur 27 keleiviai užmuszti tapė ir daugelis sužeista.

Isz Amerikos tapo nugabenta statuva raito Jurgio Washingtono į Paryzių, kuri bus pastatyta ant kryzkelio Avenue de Jena ir Avenue de Troca-

dero. Iszkilmingas atidengimas bus 3 Liepos.

Lloydo laivų kompanija isz Bremen apsteliavo Stetyne „Vulkano“ laivų dirbtuvėje 2 laivu nuo 24,500 tonų, kurie bus didziausiais ant svieto.

Geguzio mėn. per Hamburgą ir Bremeną į Ameriką iszke-liavo 33,094 keleiviai. O per 5 pirmuosius mėn. 97,818 keleivių.

Paryziuje astronomas Abbe Mareux su pagelba didžiojo teleskopo, esanczio parodoje, atrado ant saulės juodulį 6 lietuviszkų mylių didelį. Jisai pranesza, kad Liepos, Rugpjuczio ir Rugsėjo mėnesiuose bus matoma daugiau juodulių ant saulės.

Berlyne nutruko dratas nuo elektra varomų strytkarių ir sužeidė net 13 žmonių.

Telefonų skaitlius yra didei nelygus. Teip ant 10,000 gyventojų Žuvėdijoi yra 113 telefonų — visi kaimai turi telefonus, — Suv. Valstijose 107, Norvėgijoi 97, Szveicarijoi 93, Kanadoje 67, Naujoi Zelandijoi 60, Danijoi 46, Vokietijoi ir Finų žemėje po 29, Anglijoi ir Arijoi po 18, Olandijoi 16, Belgijoi 14, Austrijoi 9, Prancuzijoi 7, Ispanijoi ir Vengrijoi po 6, Italijoi 4, Maskolijoi 2, Japonijoi 1.

Atsakymai.

R. Pluksnai, Springvalley Ill. Nuopelnų kun. Pežos netalpinsime.

Pinigėliui. Tik nenorėkite su plikiu rauties. Su tokiomis prasidėjus nebus galo ir jų vis nepertikrinsite.

Juozui Krokavoje. Laiszką gavome ir perdavėme kankintinių komitetui.

Prova „Vienybės“ su Pitts- tono katalikų klubo bus po vakacijų, taigi negreicziaus kaip Rugsėjo mėnesyje.

Lietuviu skurdas.

Sztai žiaurus ir szaltas už tiko vėjas,
Blaszkydams medzius, lyg koks niekadėjas,
Varto ir manko juos į visus szonus,
Tartum nor palikti tik vienus lavonus.

Kiekvieną iszsykio nori pergandyti,
Kad nuo jo smarkumo tuoj' pradėtų krypti.
Rodos, jis primanęs juos visus iszrautų,
Kad jie czion žaliuoti daugiau nebegautų:

Kad czionai jų veislės daugiau nebeliktų:
Likusiejie diegai daugiau nebedygtų.
Bet mūsų medziams vėjas nenaujiena,
Augdami praleido jie audrą nevieną.

Ir isz jo spiegtų rodos tik tycziojas,
Tai biskį palinksta, tai vėl tiesiai stojas.
Norint ir iszverczia kokį isz netyczių,
Priauga desėtkai lyg ant tų patyczių.

* * *

Tuom pacziu vėju yr sziaurės erelis,
Ką lietuvius spaudžia lyg koks kraajageris;
Siunczia ant mūsų tuos szaltuosius vėjus,
Norėdams užszaldyt mūsų geradėjus.

Verczia mus stacziai į savo tikybę,
Iszplėszdams nuo mūsų valę ir liuosybę;
Nori mus tamsuoliais visus padaryti,
Arba kaip lavonams akis uždaryti.

Kad mes pamestume savo spaudą, rasztą
Ir veikiai priimtume maskolystės rasztą,
Nori kad dvoktume, kaip patys maskoliai,
Butume isz vieno neteip, kaip ikszioliai.

Uzdraudė mums spaudą, rasztus, mūsų knygas,
Teip kad jų gabenims tapo pavojingas;
Pasieniais kareivių stovi eilių eilės,
Ką gaudo neszikus — mūsų nesigaili.

Iszlupo nevieną darbininką vyrą,
Kurie iszgabenti į Gudiją yra;
Kad rasztų nė knygų savo ten nerastų
Ir prie jų grazdankos musiszkiei priprastų... Ž.
(Isz „Ukininko“.)

Susirinkimas!

New York'o „Susivieny-jimo Lietuvių Valnamanių“ kuopa laikys savo mėnesinį susirinkimą subatoje, 7 Liepos (July), svetainėje po num. 73 Grand str. Brooklyn, N. Y., ant kurio užpraszone visus valnystą mylinczius ateiti ir prisirasztyti.

S. L. V. kuopos
Komitetas.

Pusmetinis susirinkimas T. M. D. kuopos su prakalboms atsibus nedėlioje, 8 Liepos, ant 2-ros val. po pietų, saleje p. Vargos, 31 Broome str. Newark, N. J.

Ant susirinkimo užkvieczia-me visus lietuvius ir lietuves skaitlingiausiais susirinkti ir prakalbų pasiklausyti.

Kuopos rasztininkas
V. Ambrazeviczia,
150 Ferry str.
Newark, N. J.

Angis darbininku judėjimo Lietuvoje.

(Tąsa.)

įvyko pirmiausiai tarp darbininkų visokių amatų: išblaszkyti po dirbtuves ir dirbtuvėles tulų darbdavių amatninkų jie vienyjasi ir pradeda tvirti tarpe savęs sziuos iszdus kovai. Visus juos vienyja vargingas jų buvis ir noras jį pagerinti.

Bet netrukus, su didesniu ar mažesniu pasivedimu, jie pradeda susiprasti ne tik, kaip atskyrus darbininkai, bet kaip platus proletarijatas. Jie pradeda apvaiksztinėti gegužinę szventę darbininkų, paskelbdami vis placziaus savo siekius kaipo proletarijato. Metuose 1895 jie szventę jau tretį kartą savo gegužinę.

Prie sziochio jų susipratimo, kaipo proletarijato, veikiai prisidėjo kitos priezastys. Teip, veikimas dirbtuvių inspekcijos, sudų, policijos ir abelnai vyriausybės aiskiai ženklina jų prielankumą prie reikalų piniguczių, o ne darbininkų. Darbininkai pradėjo tēmyti savo prieszus. Prie szių prieszų prisidėjo abelnai placzios minios visų pasiturinczių, kuriems keistu ir blėdingu iszsirodė szis „nepaklusnumas“, szis sziausimas darbininkų. Tokį jų susipratimą szios placzios minios skaitė, kaipo vaisių socialistų veikimo, kuriuos tai reikia praszalinti. Tokiu budu szios pasiturinczios luomos laikėsi, kas link darbininkų, politikos vyriausybės ir kitų jo prieszų. Tokiu budu luominiai nesutikimai pradėjo da labjaus apsireikszi — skaitlius prieszų kas kart dauginosi. Netrukus ir dvasiszkijs — szie kunigai, kurie bažnycziose skelbia apie meilę artymo, parodė, kame palinkusi jos simpatija; ji pradejo rodytiesi apginėja szių visų pasiturinczių, o ne tų visų mažųjų ir visuomeniszkaiz nuglemztų, buvis kurių teip rupėjo Kristui. Nekuriuose bažnycziose tiesiai isz sakyklų kunigai pradėjo bausti ir niekinti tuos darbininkus, kurie klauso „velnio meilavimosi“, o tai socializmo. Socialistai tapo apszaukti bedieviais ir skriaudėjais darbininkų, nors patsai gyvenimas darbininkams rodė, juog nėra nė bedieviais, nė jų skraudėjais, — prieszingai jų veikime jie tēmyja didį pasiszventimą. Toksai aiskus melas Dievo tarnų, toksai jų atsikreipimas prie darbininkų reikalų, žinoma, pakirto visą įtekme, kokią szie

kunigai ant žmonių da turėjo. Nuo dvasiszkijs darbininkai pradeda tolintis, teisingai priskaitydami ją prie eilės ir teip skaitlingųjų prieszų.

Toksai atsitolinimas nuo dvasiszkijs tuomi dar žingeidesnis, juog tai vaisius tik paczios dvasiszkijs. Gindami savo reikalus, isz pradzios nė darbininkai, nė jų vadovai nekelia visai klausimų tikėjimo. Kiekvienas gali sav tikėti, kaip jam patinka — tai nekenkia luominiam susipratimui darbininkų. Bet kunigai pasiskubino iszreikszi savo tikrą „dvasiā“ — tame, be abejo, jų nuopelnas priesz socializma.

Tokiu budu isz lengvo darbininkams iszsiaiszkijs, kame randasi jų prieszai szioje visuomenėje. Luominis jų padėjimas, kaipo proletarijato, su tam tikrais siekiais, kuriems prieszinasi ne tik vyriausybė su savo visokioms institucijoms, bet ir visos pasiturinczios luomos, szis luominis jų padėjimas kaskart dėlei jų darėsi aiskesniu. Kokią-gi formą priėmė szis naujas jų sąprotavimas kaip valdzios, teip ir abelnai visos visuomenės, kaip jis liko iszpaveiksluotas raszliavoje per darbininkus ar jų vadovus, tai klausimas, ant kurio toliaus bandysime duoti atsakymą.

III.

Aukszcziaus jau mes užtėmyjome, juog pirmas darbininkų judėjimas atsirado miestuose tarp darbininkų visokių amatų. Kada-gi szie darbininkai daugiausia vartoja vien tik lenkiszkaiz kalbą, tai žinoma platinimui tarp jų didesnio susipratimo prisidėjo naudotiesi vien lenkiszkos kalbos. Priegtam lenkiszkoje kalboje buvo jau nemažai knygelių ir laikraszczzių, paskirtų reikalams darbininkų lenkų Lenkijoje ar kitur ir todėl tuomi darbavimas tarp darbininkų buvo da palengvintas. Priegtam daugumas ir paczių vadovų vartoja vien tik lenkiszkaiz kalbą, todėl isz pradzios viskas klojosi kuogeriausiai. Bet drauge su pasididiniu aprubio darbininkų judėjimo, kuomet jis pradėjo persikelti į mažesnius miestus ar miestelius, kuomet jis pradėjo siekti placzias minias Lietuvos darbininkų, szis judėjimas, kaip ir patys vadovai turėjo susitikti su naujais sąnariais savo iszpažintųjų, su lietuviais, kurie arba ir visai lenkiszkaiz nepermano. Toksais susitikimas įvyko tuomi da greičiau, juog lietuviai isz kaimų dar pūsėtinais persikelia į miestus, kame dirb-

tuvėse jieszko sau uždarbio. Miestuose kaskart pradėjo pasirodyti daugiaus lietuvių, kurie moka vien tik lietuviszkaiz. Lenkiszkas žodis jiems jau netiko, reikėjo į juos atsiszaukti lietuviszkaiz. Tai ir buvo padaryta, kaip toliaus matysime, bet tuomi į vietinias organizacijas turėjo įeiti nekuris dvilypumas, kuris trukdė abelną vieszą darbą. Czia jau neminime rusiszkos kalbos, kurią pasinaudoja darbininkai žydai savo agitacijai. Toksai marginis sznekų, žinoma, nėra geistinu dėlei drutesnio susivienyjimo visų darbininkų tarpu savęs, kas pasirodo reikalingu laike platesnių straikų, pasiprieszinimų ir t.t. Kaslink lenkiszkos kalbos, kurią dažniausia vartoja miestuose nemažas skaitlius darbininkų, tai, žinoma joku budu negalima priesztarauti jos ten vartojimui. Bet atsiziurint ant to, juog ir tarp szių sulenkėjusių darbininkų atsiranda nemažai tokių, kurie ir lietuviszkaiz permano, o teip-gi ant to, juog į miestus kaskart įplaukia didesnis skaitlius darbininkų lietuvių, kokių teip-gi daugumas randasi miesteliuose ir tarpe viso kaimiszko proletarijato, galima sakyti, juog lietuviszkaiz kalbai privalo pasilikti vadovaujanti vieta dėlei visos Lietuvos proletarijato. Manyti apiesulaikymą tos vietos lenkiszkas kalbai, kaip tai noriai darė tuli lenkų vadovai, sziaudien jau per vėlu — darbininkų judėjimas prasiplatino toliaus, negu vien tik tarpe sznekanczių lenkiszkaiz darbininkų visokio amato. Jeigu sziaudien darbininkų judėjime lenkiszkaiz kalbai, kaip ir lenkiszkom organizacijoms pridera svarbi da vieta, tai toksai apsireiskimas tur tam tikrą savo iszteisinimą. Pirmiausi, visokio amato miestiniai darbininkai dėkui ir geresniam sulyginant savo padėjimui ir kitoms priezastims yra smagiaus, kaip proletarijatas, susipratę; lenkiszkaiz socialistiszkaiz raszliava, kaip ir organizacijos daug kuomi gelbi tokiam susipratimui. Tuom tarpu-gi placzios minios lietuvių darbininkų, dažniausi pridienų ir prastų samdininkų, apturi kaip kur ir mažiausį uždarbį ir savo susipratimui mažai tetur da savo organizacijų ir savo raszliavos, kuri priderancziai ir pilnai galėtų aprupinti jų reikalus. Nes žinome, juog ir nekalcziausia lietuviszkaiz raszliava, kaip kokios ten maldų knygos, valdzios asztriai yra persekiojamos. Ką gi, bekalbėti apie raszliava socialistiszkaiz?

(Toliaus bus.)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

P A R A S Ė

JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

Nuo peršalimo jis apsirgo kaklu, ir sunku jam buvo dirbti dumingoje kantoroje. Todėl jis atstojo nuo vietos ir traukė į savo gimtinę pas tėvus, tikėdamasi ten pasveiks. Bet buvo jau per vėlu, nes jis 23 d. balandžio 1889 m. pasimirė ir tapė palaidotas su guoda Westeenos kapuose. Numirėlio popėrose rasta rankraščiai: „Praktiška botanika“, „zoologija“, „putnų nosaukumi Latiņu, Wahzu un Latweeschu waloda“, „linkopiba“, „lopbaribas stahdi“ ir „muhsu alus meeschi“. Po jo myrio iš spaudos išėjo: „Šihkrosites magonites jeb dsejas seedni“ (Riga, 1889 g.), „ko lai dahwinajam šaweem masinajēem us seemas šwehtkeem“ ir „Ka lai muhsu masinee pawada sawu laiku?“ Abu pastaru raštu atspausdinti tapė „Austrume“ 1889 m.

30. Andrius Dihrikis [1853—1887].

Andrius Dihrikis, jauniausias brolis Bernhardo, gimė 1853 m. 21 d. sausio Vidžiamyje, Laudonos draudsėje, Asserkroge. Perėjęs Laudonos mokslainę, jis mokėsi Jokubštado aprinkės mokslainėje, potam Rygos aprinkės mokslainėje ir Aleksandro gymnazijoje. Išstojęs iš čion, jis 1870 m. įstojo į Vidžiamio yzdnamį už kancelistą, 1873 m. perėjo į Baltijos domėnų valdžią, kur ekonomiškoje dalyje buvo už pagelbininką, o vėliaus už patį stalo viršininką. 1877 m. jis keliavo į Bulgariją, tiktai ką atsivalnyjusią nuo Turkų jungo, kur kuningaiktis Dondukov Korsakov gražino parėdką. Prie Sofijos gubernatoriaus Andrius Dihrikis gavosi už urėdninką ir pelnė savo perdėtinio pagyrą, ir kad 1879 m. Bulgarijos valdžia perėjo į rankas naujai paskirto kuningaiktšėio, Andrius, apart geros algos, įgyjo guodos ženklus už gelbėjimą įvesdinti reformas civyliškos valdžios. Apleidęs Bulgariją, jis keliavo po Austro-Vengriją, potam aplankė Kaukazą, ir vėliaus ant tulo laiko apsibuvo Kaune, norėdamas giliaus susipažinti su Lietuvių kalba, kurią jis gerokai mokėjo, ir „Aušrai“ Prusuose išėjus, jis parašė į ją 1883 m. straipsnelius apie „Latviškus Laikraščius“ ir „kn. Antaną Juškevyčių“¹⁾. 1882 m. Andrius atgal įstojo į domėnų valdžią ir tarnavo girių nuodaloje už stalo viršininką. Iš čion jis 1884 m. persikėlė į Vidžiamio gubernatoriaus kancelariją už kancelarijos direktoriaus jaunesnį pagelbininką, kurią vietą apleidė 1887 m., dėlto kad jau seniaus prisimetusi krutinės kaitė vertė jį leisti į dienvidį, jieškant atgriebimo sveikatos. Todėl jis apsigyveno Batume, prie Juodųjų marių. Bet sveikata jo vienvalėjo žiamyn, ir ten jis pasimirė 1887 m. 27 d. gruodžio ir palaidotas tapė miesto kapinėse. Tarpe lydėtojų į kapines atsirado ir Latvé raštininkė ir keleivė Minna Freymann, kuri ant kapo latvišką prakalbą laikė dėl negyvėlio ir papuošė kapą cypressomis, laurais bei rožėmis.

Nors vienval valdžiai tarnaudamas, Andrius Dihrikis

1) Tuos raštus klaidingai Jr. Jonas priskaito kn. Burbos plunksnai; vide: Kn. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai, 1898 m. Plymouth, Pa., p. 9.

rado gana liuono laiko pasidarbuoti literariškai, nės prie tokie darbo jo širdis nešėsi, nors neretai toli esant nuo tėvynės. Tuli jo raštai randami yra „Baltijas Wehstnesyje“ (su parašu A. D., A. Jonaitis ir t.t.); jo lugos: „Diwejadi zeli us laimi“, „Ruhkitis“ ir „Aisgahjeji“, yra vienval matomos ant Latvių skatuvės (tėatro). Bet labiausiai Lietuvių kalbą Andrius mylėjo, dirbo metų metais ir parašė „Leišchu grammatika“ ir „Latweeschu—Leišchu wahrniza“ (abudu rankraščiu randasi archyve Rygos Latw. Beedribos Mokslų Komissijos).

Andrius Dihrikis buvo tykaus budo žmogus ir nemokėjo jokiū budu savo artymą įgrobti. Rygoje man teko sykį su juomi susitikti ir kalboje patirti Andriaus didelį įsimylėjimą į darbus dėl Latvių bei Lietuvių tautos.

31. Ona Brigader-Maja,

Rygos Latvių tėatro subretė, jau nuo 1882 m. tarnauja Latvių tėatru; ji yra gimusi Rygoje 1858 m. Pirmu sykiu ji pasirodė ant „skatuvės“ lugoje „Medineeks teesa“. Ji taipgi buvo Latvių giesmininkų chore po Purato vada Moskvoje 1882 m. Vėliaus ji lošė po vardu Maja (jos gimimo vardas yra Ona Wilhelmina Weinberg), ir 1887 m. ištekėjo už aktoriaus Jono Brigadero. Ad. Allunanui vadaujant, ji išpildė visas svarbesnes roles subretės, ir turi meilų balsą; įpatingai ji atliko roles: Lihsiņa („Zeļojošcha studenta“), Suhsite („Šahdschu dakteri“), Jetiņa („Zihruliti“), Rose („Isšchkehr-detaja“). Bet geriaus ji atsizymėjo prie Rhode-Ebelingo direkcijos kaipo Magonitė („Kornewilas šwanos“), Katė („Mahte swehtiba“), „Lihsiņa (Zilwezes naidneeka“), Madė („Wehršchu kuptšcha“), Kordele („Ganu meita“), Emilija („Sakišcha meitas“). Per josios triusą Latvių teatras daug yra laimėjęs garbės ir pakylumo.

32. Fr. Aug. Lepšchewitzs.

Fr. Aug. Lepšchewitzs, pirmas giedorius, Rygos Latvių tėatro aktorius ir baritonistas, mirė nuo difterijos 1 d. kovo 1892 m. Gimęs buvo 1849 m. Kurše, Kabilėje, Tukkumo aprinkėje. Jis mokėsi Rygoje giesmininkauti tarp vokiečių, ir dalyvaudavo jų koncertuose, įpačiai buvo sąnariu Rygos vokiečių amatninkų biedrybos solo-kvarteto. Tarp Latvių, Lepšchewitzs pirmusyk 1880 m. pristojė prie kapelmeisterio J. Purato choro. 1883 m. jis pristojė prie Rygos Latvių tėatro ir pasiliko prie jo iki mirėiai. Lepšchewitzs davinė-lavo, koncertus Kurše.

33. Edvardas Volters.

Edvardas Volters, gimė 1856 m. Hageno dvare (pas Rygą) kur tėvas laikė aptieką. Volteris 1875–77 m. studiuvojo Leipzige philozophiją ir sulygintinę kalbžinystą, potam Tėrbatoje kalbas, rusų istoriją ir literaturą. 1879 m. baigus kursą, Apšvietos ministerija siuntė jį kaipo profesorių stipendijatą į Moskvą, Charkovą ir Petropylės universitetą. Vasaros mete 1883 ir 1884 m. jis apkeliavo Vitebsko rėdybą, tenaitinę Latvių kalbą ir liekanas tyrinėdamas, pokam surašė „Materialy dla Etnografii Latyšskaho plemeni Vitebskoi gub., I čast“, Peterburg, 1891“. 1882 m. jis tapė dėl moksliskų mierių siųstas į Krokavą, Lvovą, Vieną, Pragą ir Agram; 1884–86 m. taip pat į Karaliaučių, Klaipėdą ir Tilžę, 1885 m. „Latveešu draugu beedriba“ pakėlė jį į savo zinnešių bendrus. Tame

tarpe jis prie Peterburgo universiteto pastojo privatdocentu Latvių ir Lietuvių kalbos, ir Vakarinės Rusijos išlavėjimo, kurią vietą tebeįpildė.

Volterio raštai turi svarbą dėl Latvių ir Lietuvių; čion tiktai keletą svaresnių paminėsime: 1884 m. Žinios apie E. V-o keliones Lietuvos rubežiuose. „Ko nosihme lihgo?“ raštas, skaitytas Latv. draugų beedriboje 1884 m. Tos-gi draugystės magazine 1887 m. (18 tomas, p. 171-185) randasi kritika apie magistro Trušmańio raštą „Kriščiõniškos tikybos įvedimas Vidziamyje“. 1887 m. Jelgavoje, Latv. draugų beedribos sueigoje jis kalbėjo apie Latvių ir Lietuvių mythologiją („Balt. Wehstn.“ No. 131,132), ir maskoliškai: Ob izučeni Latyšskõi mifologii, teip-gi Ob izučeni litovskõi mifologii. Vėl apšvietos ministerijos Žurnale (dalis C. C. L. II, skyr. 2, p. 176-182: Iz oblasti latyšskõi pismennosti i slovesnosti. — O rezultatach etnografičeskoj pojiezdki k Pruszkim Litovcam lietom 1883 g. („Izviestijose“ Maskolijos Geogr. Draug., tom XXI) ten pat tome XXIV: Predvaritelnyj otčiot o pojiezdkach po Litvie i Žmudi v 1884, 1885, 1886 ir 1887 g.“, — Peterburgo Mokslų Akademijos Zapiskose 1886 m. 53 tome išleistas tapė „Litovskij katichizis N. Daukši, po izdaniju 1595 g.“ Tenpat 56 tome išėjo „Ob etnografičeskoj pojiezdkie po Litvie i Žmudi lietom 1887 g.“ — Tilžės „Lit. lit. Vereino“ Mitteilungose randasi daugelis jo straipsnių. Kauno rėdybos pamiatnoje knižkoje 1888 m. randasi: Žmudskija horodišča i drevnija uročišča Telševskaho ujezda; tenpat 1889 m. „Ob izučeni semeinaho byta Litovsko-Žemaitškaho naroda“. — „Kalendar Sievero zapadnaho kraja“ patalpino raštą „Statistika plemenvaho sostava narodonaselenija Sievero-zapadnaho kraja“; „Vilen. Viestnike“ yra „Archeologičeskija kollekcii častnych lic v Sievero-zapadnom krajie“. 1889 m. žiemą Volters laikė 7 kalbas apie Lietuvius ir 1890 m. žiemą apie Lenkiškojo Vidziamio Latvius — susirinkusiems Petrapylėje Latviam Jėzaus bažnyčios mokslainėje, ir t.t.

34. Esenbergu Jahnis [1862—1890].

Tarpan geresniųjų savo lyrikų Latviai parokuoja E s e n b e r g u J a h n i , kurs jaunas dar budamas numirė, lyg kad žvaigždė nupuolė iš augštų dainos debesų! Jis gimė Kurše, Dobelės aprinkėj, Leel-Swehtės pagaste, Upes Preeku—Dailu namuose 1862 m. 28 d. kovo. Jo tėvas buvo staliorium ir tekintoju. 1869 m. jis ėjo į Leel-Swehtes pagasto mokslainę mokyti pas Seewaldą ir subuvo ten 3 metus. Negalėdamas į augštesnį mokslą eiti, jis skaitinėjo raštus, įpatingai apie kares, per ką jis įgyjo norą tapti kareiviu; bet tas sapnas pasibaigė, kada 1873 m. jis nukako į Rygą ir įstojo į Tornakalnio miestinę mokslainę, kurią į 2 metu perėjo. Bėdnysta jam į augštesnį mokslą nepavelino eiti, ir jis rado vietą Pychlavos lentpjuvėje ir išmoko amatą medžių statymui „brahkerio“. Bet po 3 metų jis sunkiai čion įsirgo uždegimų žarnų ir per 2 metu prikaltas buvo prie patalo, per ką labai susilpo ir nupuolęs buvo ant sveikatos. Nedyvai už tai, kad ir dainos poėto atsizymi liudnumu: nės jaunystoje jam užstojo ruduo! tai matome rankiuje, po vardu: „rudens lapiņi“. Idant galėtu įstoti į junkerių mokslainę, jis mokėsi angliškai ir prancuziškai ir 1879 m. ėmė lekcijas nuo Aisupio. Bet jo krutinė buvo per siaura, jis netiko į karės tarnystą! Tad jis 1880 m. įstojo į Rygos Latweeschu Beedriba už aktorių, ir ėmė pats rašyti

ar guldinėti „lugas“. Pirmas jo darbas buvo „Domas stahwot palizis leetsargs“. Vėliaus jis paliko tėatro suffleriu. 1885 m. nuo Rygos Latvių Teatro atstojus vadovui Adolfui Allunanui, pametė taji ir Esenbergu Jahnis, ir su anuomi keliavo po miestus: Tukumą, Talšę, Kuldigą ir Bauskę. Bet čion jis persišaldė ir pradėjo kraujais spjaudyti. Tad 1887 m. jis sugrižo už suflerį prie Rygos Latv. Beedribos, tačiau dėl nesveikatos 1889 m. turėjo vėl atstoti, ir Bauskės apgabale gydėsi jis 1890 m. atsirado Rygoje, kur 8 d. lapkričio ir pasimirė. Nors su netobulu apšvietimu ir su raibu gyvenimu, tačiau E. buvo apdovanotas dvasės skarba, ką rodo jo darbai. Pirmiausiai jo „lugos“, kurios Latvių teatre tankiai matosi: 1) Kornewilas swani, 2) Braščee sehi, 3) Bes behdam, 4) Latwiški un wahziški jeb pilšehtas galwa, 5) Redaktors, 6) Mans Adolfs, 7) Įhstais, 8) Peekta bruhte, 9) Meiteņu skola, 10) Šneega putens, 11) Neisdewees jeb Adams un Eewa paradise, 12) Sakišcha meitas (drauge apdirbta su Seemzeeschu Marija), 13) Zilwezes naidneeks, 14) Pagasta nabags, 15) Krusttehwa nošlehpums, 16) Anna raud, Anšis šmej, 17) Kas grib prezetees?, 18) Wenezijas tirgonis (drauge su Jansonu), 19) Wasaras nakts šapnis, 20) Teksts laupitaju duetei is Stradella, 21) Miljoņa dehl. Tai buvo tikras Latvių teatro dainius! Prieg tam jis parašė daug kupletų, epigramų, lyriškų dainų (Rudens lapiņi). Išguldymai jo iš Heinės, Žukovskio, Lermontovo, Grekow'o, Hugo sukrauti yra į „Pehrlites un seedoņi šwešchu tautu dsejneeziba“. Apart to viso, daugybė jo novellių tapė spausta Latvių laikraščiuose. E. ne veltuo yra gyvenęs, nors trumpai; jis kaip reta žvaigždė pertekėjo per Latvių tyrelius!

35. D-ras Karolis Berg.

D-ras Karolis Berg, gimęs Kurše, Latvys, tapė 1890 m. Buenos Airėse įkeltas į direktorių nacijonališko muzėjaus ir paskirtas professoriumi gamtos mokslų fakultėte. Seniai tam atgal, Rygoje jis buvo gizeliu, potam tarnavo Zimmermono kningų krautuvėje, ir įgyjęs mokslą per savo paties darbštumą vėliaus buvo mokintoju prie tulų mokslainių. Apie 1873 m. jis iškeliavo į Argentiną, ir pastojo professoriumi gamtos mokslų Buėnos Airėse, ir daug moksliskų kelionių yra atlikęs po pietinę Ameriką. Kilus maištui, jis buvo išsikraustęs į Montevideo už professorių. Jis įpatingai užsiima botanika. Rygos gamtos tyrinėtojų draugystės muzėjų jis yra apdovanojęs bagotais rankiais. Tai garbus tautietis, kurs, nors toli gyvena nuo tėvynės, tačiau ją šelpia savo triusu ir mokslu.

36. D-ras Jonas Edvardas Erdmans.

D-ras Jonas Edvardas Erdmans, gimė 13 d. sausio 1805 m. Valmieroje, Vidziamyje, mokėsi theologiją ir philozophiją Tėrbatoje ir Berlyne po vada Hėgelio, kurio pasekėju pastojo. Pabaigęs studijas, jis mokytojavo savo gimtinėje, bet po 3 metų kako į Berlyną ir pastojo docentu philozophijos 1834 m. Nuo 1836 m. jis persikėlė į Hallę ir ten iki amžiaus galui professoriavo. Turėjo labai didelę iškalbą. Tarp svarbesnių jo raštų paminėsime čion: „Leib und Seele“ (1849), „Grundriss der Psychologie“ (1873), „Grundriss der Logik und Metaphysik“ (1864), „Grundriss der Geschichte der Philosophie“

(Toliaus bus.)

Italijoi, plėszikų vadas Fioravanti, kuris per 20 metų buvo sloga Grosseto provincijos gyventojų, tapo užmusztas gijoje nuo vieno sodiečio.

Indijose iki 16 Berželio kolera apsirgo 15,479 žmonių, iš kurių numirė 10,277.

Vokietijos valdžia atradimui galvažudės studento Vinterio, Konitze pakėlė rodybas nuo 20,000 ant 33,000 markių.

John A. Opp ant sudžios.

Iš tarpo apginėjų (lojerių) Luzernės pavieta, geriausiai žinomas yra John A. Opp iš Plymouth, Pa., kuris dabar kandiduoja ant sudžios.

Jis yra apginėjų draugystėje jau nuo 25 metų ir jo prakilnumas kaip mokinto apginėjo suteikė pasidarymą ir guodoną tarpe jo moksladraugių. Mr Opp yra gimęs Lycoming paviete, kame gyveno iki naminės karės. 1863 m. turėdamas dar tik 16 metų, pristojo prie septinto Pensilvanijos liuosnorių raitelių pulko. Jojo pulkas susidėjo su garsia „Minty'so Brigada“ armijos Cumberlando, po vadovyste kapitono George H. Thomas, ir matė daugelį susirėmimų su maisztininkais. 1865 m. tapė perkeltas į raitelių korpusą Mississippi, po komanda gen. James H. Wilson'o, kuris paskesniuose metuose naminės karės ramdė maisztininkus valstijose Tennessee, Alabama ir Columbus bei Macon Georgijoi, iš kurio paskiaus po pasidavimo Lee'so tapė paleistas.

Po karės Mr. Opp pabaigęs Dickinsono seminariją Williamsporte, studijavojo mokslą tiesų pas C. H. Little Bloomsburge. Plymouth apsigyveno 1871 m. kaip mokintojas ir nepertraukiamai per tą laiką buvo mokyklų direktoriumi. 1873 m. tapo jam daleista Lnzernės paviete užsiimti praktika apginėjo ir du metu paskiaus tapo pakeltas ant sudžios National Guard Pensilvanijoi su ranga majoro.

Majoras Opp yra vienu iš garsingų žinovų tiesų ir literatūros. Jis yra pilnai vertas, kad butu iszrinktu sudžia Luzernės pavieta courte, kaip teisingas ir suprantas reikalą žmogus. Publika pasidžiaugs iš jo teisingumo. Delto subatoje, 7 d. Liepos visi balsuokite už John A. Opp ant sudžios.

HURRAH Piknikas!

Draug. D. L. K. Vytauto ir Kazimiero iš Plymouth, Pa. ant HANOVER PARK Utarninke 24 tą dieną. Liepos (July) 1900 m. Piknikas prasidės nuo pat ryto ir trauksis iki vėlybam vakarui.

Ant pikniko užkviečiam visus brolius ir sesutes, ne tik vietinius bet ir iš visos apie linkės. Ant pikniko bus visokių puikių pasilinksminimų. Muzika puiki, pabaigus konservatorijos mokslą. Tikietais dėl szokio ant platformės geras ant visos dienos už 25 cts.

Atskiriam darže teipgi bus visokių zobovų inėjimas 5c. Komitetas.

„Varpas“ ir „Ukininkas“

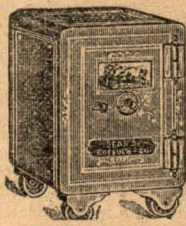
Išsleidžiam Lietuvos apszvietunų kas mėnesis, ant metų kasztuoja po \$1,00. Užsiraszant tuodu laikraszcziu, pinigų reikia siųsti ant szito adreso:

Herrn D. Saunius
in Rokaiten
per Neukirch, Ostpr.

Už \$500 in Europą

dėl visų prie lengvo darbo ant Hamburg ir Bremen linijų ir pasazierinių laivų, atsiszaukit pas

HENRY J. JACOBS
38 Canal str. NEW YORK

ONLY \$5.00
SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. © SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

NEREIKE PININGŲ PRABA DOVANAI PER 30 DIENU.
Mes tikime Jums.

\$9,00 nusiprksite geriausią siuvamą masziną VICTOR su visais irankiais Gera sinti sunkius ir lengvus siuvinius. Gvarantuojame ant 20 metų. Turime 35 skyrius už visokią prekę. \$120,00 pirksi pirmos klisos geriausę PIANO Parduodame visokius muzikaliziskus instrumentus. Kataloga dovanai. VICTOR MFG. CO. Dept. X. 17, 161-167 Plymouth Pl. CHICAGO, ILL.

Jau gavome

Mažas aukso altorius su minksztais apdarais. Prekė \$1,25 ir \$1,50 su prisiuntimu.

Didele Exkursija!

Brooklyno ir New Yorko lietuviszka parapija dieną 15 Liepos daro pasivažinėjimą (excursion) ant marių. Jau turi nusamdytą puikų laivą, ant kurio gali tilpti 2,500 žmonių. Prie skambėjimo puikios lietuviszkos muzikos galės szokti ant sykio 200 porų. Bus tai neiszpasakytai gražus ir linksmas pasivažinėjimas, todėl visus lietuvius, idant teiktusi kuoskaitlingiausiai susirinkti, nuoszirdžiai užkviečia Komitetas.

Zemlapis Lietuvos ir Latvijos

lietuviszgoje kalboje, atspausztas lotiniszkomis literomis Peterburge, gaunamas pas

Inžinieriu A. Maciejevski
Nevskis p. n. 111 b. 73.

Prekė 1 rubl. už exempl. su prisiuntimu; imant 10 exempl. 20% rabato.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietj.

Neskaityk!

Hallo! kur eini?

— Einu pas Jankauską iszsigert, nes jis užlaiko gardžiausią Alų, Vyną ir Degtinę visam Waterburyje.

— Na, kad teip, tai eisiu ir asz, nes asz to pirmiaus nežinojau.

— Tokius gėrymus, kokius jis užlaiko, geria Lietuviai, ponai, karaliai, kunigai, ubagai ir szeip „dzel-tamonai“.

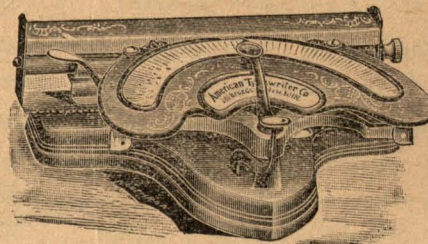
— Pas jį Cigarų laivas atplaukia kas mėnesis net isz Kubos.

Nepamirszkite adreso.

J. A. Jankauskas

768 Bank str. Waterbury, Conn.

AMERICAN \$10. TYPEWRITER. Szita maszina del drukavojimo laiszku.

Apie jos gerumą tai ji pati kalba, jas kad ją vartoja tas ir kitam pasako kad verta pagyrimo, ir kožnam užsimoka turėti tokią masziną už tuos pinigus, kuri parsiduoda ant dviejų prekių.

No 1. American Typewriter dailiam metalo bokse \$10 00
No 2. American Typewriter prastam bokse 8.00

No 3. PRACTICAL, yra kitokios formos 4.75

Prie kožnos maszinos duodu dovanų, vieną tuziną popieros su Vytauto paveikslu ir vieną tuziną geros linen popieros, jei nori prisiusk \$2 ant užtikrinimo, o iszsiusiu masziną per expressą C. O. D. už kokią prekę norėsi.

Wm. J. PETKON,
305 N. Main str. BROCKTON, MASS.

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiunczia į visas dalis svieta. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tevynę, tai siuskite per TAMAS PAUKSZTI

123 N. Main str. PITTSTON, PA.

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliam pasirinkime czeverykų, marszkinų ir tt.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linių. Turim susinesizimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susisznecam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Musų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1.50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY. Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action...

ZINGEIDU IR AKIVA DEL SVIETO.

Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant uždelinimo plaukų ant praplikusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (gvarancija).

J. M. BRUNDZA CO Box 2361, NEW YORK, N.Y.

VISOKIŲ RELIGISZKŲ DAIKTŲ

kaipo tai: Razanczių, Szkaplierų lietuviszkių, visokių brostvių maldų knygų lietuviszkių ir lenkiszių, teipgi ir visokių istoriszkių knygų lietuviszkių ir lenkiszių; abrozų visų szventųjų ir tau iszkių ir t. t. Gaunama pas:

J. Burman & Stepanovicziu 231 S. Roebling Str. BROOKLYN, N. Y. (prie lietuviszkos bažnyczios.)

50 YEARS' EXPERIENCE PATENTS TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS & C.

Scientific American. A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. MUNN & Co. 361 Broadway, New York

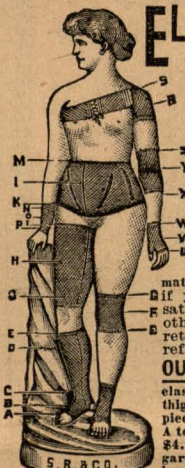
HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dasiznoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arieklių, ar cigarėlių skanų užirukyti, atekite pas:

Antaną Kalinaucką 18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ELASTIC GOODS AT HALF PRICE.

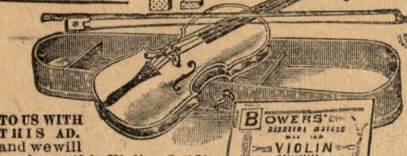
If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF AND CURE OF VARICOSE VEINS, WEAK, SWOLLEN OR ULCERATED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUBERCLE, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us with our SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for return at our expense and we will refund your money.

NAUJIENOS, kurios daugelį pradziugius ir palinksmins.

Kaip mums gerai žinoma, žmonija — isz psichiko, intelektualiszko ir net ekonomiszko atžvilgio — dalinama į 2 klases: viena yra sveikta, drusta, puiki visados linkami, pasidėkvojant tam visur turi geras pase-mes ir psivedimą visokioje vertelgvstėje; antroji yra ligueta, silpna, nuliudus, sunykus, melancholiszka, nedrasi ir tankiai visiszka! neg-ibi prie darbo ir netinkanti szeimyniszkaime gyvenime.

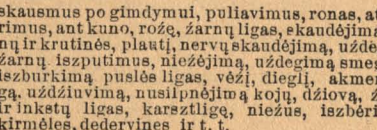
SEND 50 CENTS

TO US WITH THIS AD. and we will send you this Violin Onfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$5.00 Violin, beautifully finished, highly polished, with perfect tone quality.

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specjalistas chroniszkių ir nerviszkių ligų. Gydo visokias užsi-senėjusias ligas kaipotai: Troszkulį, spazmą, paralyžį, dusu-li, pavandenlavimą, reumatizmą, skaudėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerkles, krūvinės, iszėjimą žarnų, drugi, iszmėtyms ant galvos ir skruostgumba, sustojimą kėjų, kėjų, kraujo tekėjimą, mėnesinės tekėjimą, nevaisingumą,

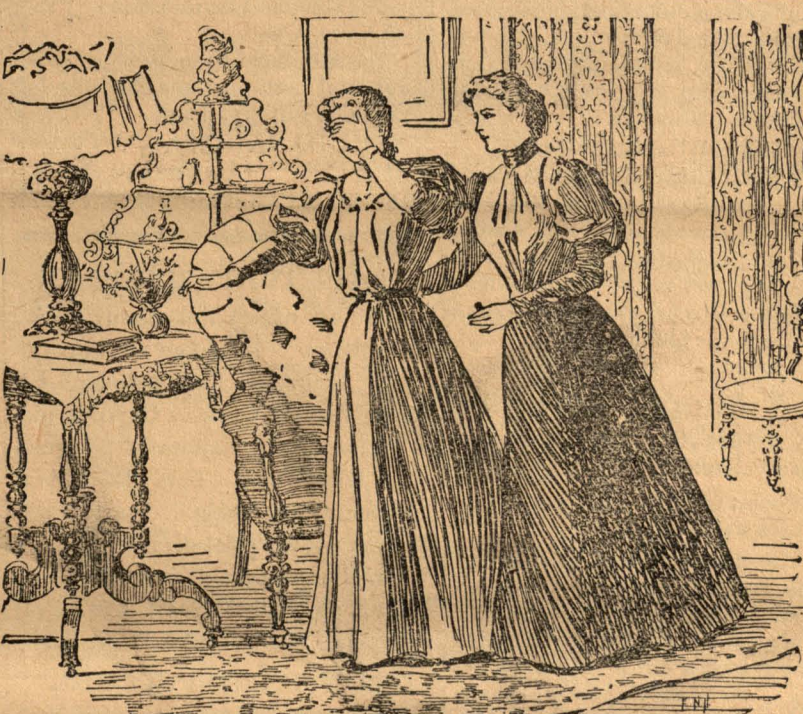
skausmus po gimdymū, puliavimus, ronas, atsvėrimus, ant kuno, rožę, žarnų ligas, ekandėjimą strėnų ir krutinės, plautį, nervų skaudėjimą, uždegimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždegimą smegenų, iszburkima puslės ligas, vėžį, dieglį, akmens ligą, uždziuvimą, nusilpnėjimą kojų, ūžiovą, žarnų ir inkstų ligas, karsztligę, niežius, iszžėrimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS

Jeigu sergi ir nustojes esi vilties iszgyti, kreipkis tujaus pas daktarą Kallmerteną ant rodos, Dr. Kallmerten'as iszgydė tukstanczius žmonių, kurie ilgai sirgo ir nū kitų daktarų negalėjo pasiegti ir iszsigydyti. Tie žmonės visur garsina vardą D-ro Kallmerten'o, ir pažįstamiems jį rodyja. Kreipkitės pas D-rą Kallmerten'ą tai jus iszgydys.

ADRESAI

- CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS. Prezidentas — M. Bridiekas Bx 17 Lost Creek, Pa. Sekretorius — M. J. Damijonaitis, 65 N. Leonard str. Waterbury, Conn. Kasierius — A. Olszevskis 60 Sub-Sta. Chicago, Ill. Knygius — N. Olszinskas 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

SHE WAS BLIND. A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable. I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes. What is it? A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R-I-P-A-N-S on the package and accept no substitute. R-I-P-A-N-S, 10 for 5 cents or twelve packets for 48 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thousand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krautuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga.

Taipogi parsidūda ezebatai, ezeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliu pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis i stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražančių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda i puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai

(P. O. Box 213) 212 East Main Street,

PLYMOUTH, PA.

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Doktoras.

134 E. 24 UL. New York.

Garsingas gydytojas vyriskų ir moteriskų ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbuciuose; Viedniuje, Berlyne, karaliskoje mokykloje Londone, buvo perdetiniu mokslo Labanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Uz tikrina isgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriskas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nerviskų ligų reikia naudot elektrinius prietaisus.

Ligas lytiszku dalju

isgydysiu i keles dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdziuvimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t. Isgydymą užtikrinu kiekviename atstikime. Chroniskas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slapybėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nu 9 ryto, iki 1 po piet. nu 5 po piet iki 8 vakaro
Nedeliomis: nu 8 iki 10 1/2 val. ryto; nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Uzprasydami gydyklas prisiuskite \$1.00.

Jeigu sergi, tai parasyk kiek turi metų, kiek sveri ir aprasyk savo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

D. L. & W. R. B.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:00; 8:47; 10:13; 11:31 isz ryto i Scranton New York, Philadelphia, Binghamton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei i Vakarus.

Ant 7:38; 9:02; ir 11:3 isz ryto i Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienijant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.

Ant 2:25; 3:47; 4:40 7:41 ir 10:15 po pietų i Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.

Ant 2:00 3:49 4:32 6:43 9:50 11:39 pietų i Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienijant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tikietai uz pigiause preke i visas szalis, Sziaurę — Pietus, Rytus ir Vakarus ir i minksztųjų anglių apielinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

NAUDOKITES.

ISZ PUKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatų ratzymo su puikiausiomis kvietkoms, apskaitymais ir pavineziavėms parsidūda po neiszpasakytai anžemintą prekę. Kas prisius 33c paeztinėms markėms gaus tuziną tų puikiasių ant visos pasaulės popierų su konvertais; kas prisius \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimo mes apmokame

Perkupeziams, agentams ir pedlioriams dūdamė didelį pelną. Ant pareikalavimo iszs'nucziame i visas dalis Amerikos

Uzsisteliūdami i ojeras ir prisiusdami ant jų pinigus visada uždėkite szitokį adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaipo tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuneziu pinigus i visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

SEND 50 CENTS to us with this ad, and we will send you our celebrated LA BERTA GUITAR by express, C. O. D., subject to examination. It is a genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR \$5.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address, **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. —Editor.)

Maistas

turi buti visatinai sutrovėtas.

Severa's

BLOOD PURIFIER

pagelbsti sutrovėti skilviui, czystyja kraują, sustiprina kuną

PREKĖ \$1.00.

Kataro apsireeiszkimuose, tekėjime isz nosies, plėmų ir užkimszime kvėpavimo per nosį,

SEVEROS

Severos Balsamas del Plaucziu

yra geriausiu ir pasekmingiausiai gydancziu. Nuo kosulio geriausia gyduole 25 ir 50 cts.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST. CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūles yra gaunamos pas A. Groblevski, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Griaiciausiai iszgydo visokias ligas

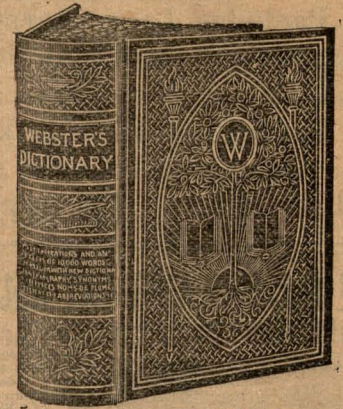
Dr. J. Szlupas

421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00

The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....

Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, FREE. We can save you money. Address all orders to

THE WERNER COMPANY,

Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio. [The Werner Company is thoroughly reliable. —Editor.]

WM. N. REINOLDS, Jr.,

ADVOKATAS.

42 Welles Building, Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
Skolina pinigus.

W. SŁOMINSKA,

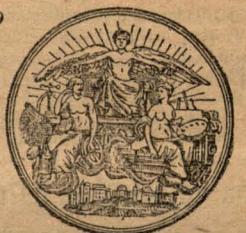
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszko Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriause praktiką ir dėl to galu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

